

RUSAI SKAITO JAV KALTINIMUS NIKITAI

JT PRIĖMĖ AFRIKOS-AZIJOS TAUTŲ REZOLIUCIJĄ APIE KOLONIALIZMĄ

Susirinkimo pirmininkas Mongi Slim paskirs 17 narių komisiją studijuoti kelius į greitą nepriklausomybę

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų pilnates susirinkimas vienbalsiai (97 prieš 0) priėmė Afrikos-Azijos tautų, dominuojančio bloko, pasiūlymą siekti visų kolonijų išlaisvinimo kuo greičiausiu laiku. Sovietų pasiūlymas baigti kolonializmą (žinoma, tik Vakarų valstybių) per ateinančius metus buvo atmestas.

Nuo balsavimo susilaikė Britanija, Prancūzija, Ispanija ir Pietų Afrika. Portugalija diskusijose nedalyvavo. Amerika balsavo už rezoliuciją.

Susirinkimas pavedė savo pirmininkui Mongi Slim (iš Tunezijos) sudaryti 17 narių komisiją, kuri tirs būdus apie kolonializmo likvidavimą. Bet atmetė Sovietų reikalavimą, kad komisija jau rekomendacijas pateiktų jau 1962 metų pilnates sesijoje.

Komisijos sudarymas yra tolesnis žingsnis prie pernykščios Afrikos-Azijos rezoliucijos apie kolonializmą likvidavimą aplamai. Amerika pernai nuo balsavimo susilaikė.

Proga pasireikšti JAV, Kanadai

Per šią studijų komisiją Amerika — kaip matyti iš Stevensonso memorandumo — kreips JT dėmesį į didžiausią ir vis dar augančią Sovietų kolonialinę imperiją. Kanados premjeras Diefenbaker žada kitais metais įtraukti į JT darbotvarkę komunistų neokolonializmą, jei ras pakankamai rėmėjų.

Ispėjimas Jungtinėms Tautoms

Jei Jungtinės Tautos, kovodamos prieš kolonializmą, nenori patekti į pavojų, jos turi nepamiršti šių faktų, pasakytų amb. Stevensonso memorandumu: 1) Sovietų-Kinijos blokas sudaro didžiausią kolonialinę imperiją visoj istorijoje, 2) ši kolonialinė imperija nemano likviduotis, bet išplėsti savo sienas visomis kryptimis, 3) Sovietų kolonialinė imperija yra užvis žiauriausias kolonializmo istorijoje, 4) SS-SR kolonialinė imperija yra vienintelė, kurioje dar niekad nebuvo atsiklausta žmonių apie savo ateitį ir likimą.

Lietuva, kolonializmo auka

12-kos puslapių Stevensonso memorandumu JT nariams nurodyta ir Lietuva, kaip viena iš neokolonializmo aukų, šalia Estijos, Latvijos, Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos, Albanijos ir Čekoslovakijos. Stevensonas išvardijo ir tas tautas, kurios karo metais buvo visiškai likviduotos masinės deportacijos būdu: Pavolgio vokiečiai, Krimo totoriai, Kaspijos kalmukai ir ingušai.

JAV delegacijos narys paaiškino, kad Stevensonas pasitenkino memorandumo išdalinimu, užuot sakęs kalbą JT pilnates susirinkime, kad „neįkaintintų šaltojo karo“. Bet jo raštas yra pilnas griežtų pasmerkimų Sovietų Sąjungai už Amerikos ir kitų Vakarų šalių puldinėjimus dėl kolonializmo.

Tai buvo priedanga, paslėpti brutališką žmogaus teisių priespaudą. Sovietų Sąjunga — sakoma memorandumu — bijo, kad išspręsdus kolonializmo problemas, į kurias yra įveltos Vakarų šalys, Jungtinės Tautos gali būti priverstos atkreipti savo žvilgsniu į plačiąją Sovietų im-

IS VISO PASAULIO

Vėl nuteisė JAV „šnipus“

KIEVAS, SSSR. — Buvęs Waffen-SS (Hitlerio elitinės armijos) narys Adolf Werner, 51 metų, iš Karlsruhe prisipažino Sovietų karo teisme, kad jis atvažiavo į Rusiją šnipinėti Amerikos agentams. Tačiau jis nieko vertingo jiems nesurinkęs. Amerikiečiai esą per bailūs, kad tokius darbus patys atliktų, dėlto jie samdo kitataučius, kalbėjo kaltinamasis. Su juo buvo nuteisėta ir jo žmona Hermine, 45 metų. Praeitą savaitę SSSR teismas nuteisė du vokiečius studentus iš Heidelbergo už šnipinėjimą Amerikai. Jiedu gavo po 12 metų.

Žuvo 29 kinų bėgliai

HONG KONGAS. — Praeitą savaitę Kinijos komunistų sargybiniai užtikė keletą būrinų valčių — džunkų, kurioms kinų baudžiauninkai bandė pabėgti į Portugalijos koloniją Macao. Viena džunka buvo nuskandinta su 29 bėgliais. Kitos trys su 100 žmonių pateko į policijos nagus.

Pabėgo 31 vokiečiai

BERLYNAS. — Į Vak. Berlyną ir Vakarų Vokietiją pirmadien pabėgo 31 vokiečiai. Jų tarpe buvo vienas milicininkas ir keturi kareiviai. Valdžia įsakė savo milicininkams ir kareiviams griežtai laikytis duoto įsakymo — šauti į bėglius be jokio pasigailėjimo. Tai paskatinę juos bėgti į vakarinę pusę.

Streikavo 500,000 prancūzų

PARYŽIUS. — Pusė milijono susisiekimo, elektros jėgainių ir kitų įmonių darbininkų ir tarnautojų antradienį išėjo į visuotinį streiką. Nuo jo ypač nukentėjo sostinės gyvenimas. Streikas buvo paskelbtas vienai dienai, kovojant prieš vyriausybės nusistatymą išlaikyti prekių kainas ir darbininkų algas senajame aukšty.

Rockefeller grįžta neradęs savo sūnaus

PORT MORESBY, Naujoji Gvinėja. — New Yorko gubernatorius Nelson Rockefeller prieš išskrisdamas namo pasakė: „Viltis surasti Michael žymiai sumažėjo, nebent įvyktų stebuklas. Bet mes turime būti realistai. Viltis yra iš tikrųjų maža“.

Savaitę laiko jis asmeniškai dalyvavo sūnaus ieškojime. Su juo buvo atsikridusi jo dukterė, Mrs. Mary Strawbridge. Gubernatorius skris į New Yorką per Japoniją, Filiponus ir Olandiją.

Jis išvadino Sovietų politiką kolonijų atžvilgiu veidmainiška. Metodai buvę paprastai ir veiksmingi, bet šiurpuliniški 20-me amžiuje.

New Hampshire valstybės rūmuose (Concord mieste) buvo pusiau stiebo nuleista vėliava išreiškimui gedulo dėl mirties senatoriaus Styles Bridges, vieno stambiausio respublikonų vado.

REVOLIUCIJOS GRĖSMĖ DOMINIKOJE

Streikuoja darbininkai, minia reikalauja, kad pasitrauktų prez. Balaguer, kaip Trujillo žmogus

SANTO DOMINGO, Dominika. — Opozicijos vadams ir miniai spaudžiant, prezidento Balaguer pereinamoji valdžia dar laikosi padedančiam kareivieni. Bet nežinia, kiek ilgai prezidentas galės išsilaikyti, jei nepriėms greito susitarimo su politinių grupių vadais.

Antradienį sostinės gatvės buvo apstatytos tankais, opozicijos vadams sukėlus darbininkų streiką ir pasileidus miniai į demonstracijas ne vien prieš prez. Balaguer, bet ir Ameriką, tariamą prezidento globėją.

Didžiausią grėsmę dabar sudaro kairūs elementas, vadina mieji fidelistai (Castro šalininkai), kurie mano pasinaudoti prezidento Balaguer pašalinimu.

Trujillo partija irgi maišosi

Išlaskčius Trujillo šeimos narius į užsienį Dominikos partija, per kurią Trujillo šeima valdė respubliką 30 metų, vis dar stengiasi įsibrauti į koalicinę vyriausybę. Didžioji opozicinė partija, tautinė piliečių unija, atsisako su ja eiti į koalicinę vyriausybę. Prez. Balaguer norėtų sudaryti vyriausybę iš įvairių partijų. Bet jo pozicija yra gana silpna. Kol jis laikosi padedančiam armijai, didelio skirtumo nuo Trujillo laikų nėra. Kai jis atsisakys armijos paramos, turės pasitraukti.

Armijai siekiant turėti galia išlaikyti, iškyla rimtas revoliucijos pavojus. Tokių kovų pasėkmė galėtų grįžti senoji diktatūra arba susikurti nauja, pavojingai kairi, panaši į Castro valdžią.

Nauja miestas

Sovietinės Lietuvos aukščiausios tarybos įsaku vietoje Nidos, Preilos ir Juodkrantės gyvenviečių įkurtas respublikinio pavaldumo miestas Neringa.

Neringoje bus įrengti du nauji kurortai, kurie ir sujungs Juodkrantę su Nida ir Preila. Vienas iš kurortų siūlomas pavaldinti Agila. Pagal ruošiamą Neringos miesto generalinį planą administracinis centras numatoma Juodkrantėje. (E)

Kongreso nario ir generolo ginčai dėl kariuomenės

Trauktų O'Konski į teismą, jei jis nebūtų atstovu

FORT LEWIS, Wash. — Wisconsin tautinės gvardijos 32-ros divizijos vadas gen. Herbert Smith pasakė, kad kongreso narys Alvin O'Konski (resp., Wis.) reikėtų patraukti į kariuomenės teismą. Bet kongreso nario negalima traukti į teismą už jo kalbas. O'Konski iškėlė visokių apsilėidimų, netvarkos kariuomenėje.

Gen. Smith kritikavo kongresmaną už atsarginių kareivių demoralizavimą tokiais pareiškimais, kad jų divizija neturi ginklų, pastogės, drabužių. Visa tai iškilo aikštėn, kai buvo pašaukta į aktyvią tarnybą kiek atsarginių, padidėjus karo pavojui dėl Berlyno krizės.

Kas pasirodys, jei kiltų rimta karo grėsmė ir reikėtų pašaukti 3-4 milijonus atsarginių? Klausė kongreso atstovas Alvin O'Konski.

Jis apžiūrėjo divizijos kareivines, ginklus, išsikabėjo su 500 karininkų ir kareivių ir po to paskelbė tokių kaltinimų: divizijos ginklai yra pasenę, pusė iš jų iš viso netinka karui, nei pratimams. Pašaukti į aktyvią kariuomenę atsarginiai jį klausė, kodėl juos pašauktė, jei valdžia neturi pinigų ginklams, drabužiams, patalpoms? Daug būtinų dalykų supirko kareivinėms atsarginiai iš savo pinigų.

Chester Bowles bus prezidento patarėju

Tirs Afrikos, Azijos ir Lotynų Amerikos klausimus

WASHINGTONAS, D. C. — Pašalintas iš pirmųjų valstybės psekretorių Chester Bowles priėmė prezidento pasiūlymą būti jo patarėju Afrikos, Azijos ir Lotynų Amerikos politikos klausimais. Ligi šiol tokio vietos Baltųjų rūmų štabe nebuvo.

Baltieji rūmai aiškina, kad ši vieta yra svarbesnė už valstybės psekretoriaus. Bowles, buvęs Connecticut gubernatorium, kongreso nariu ir ambasadorium Indijoje, buvo vienas iš pirmųjų Kennedžio kandidatūros rėmėjų ir prezidentas.

Manoma, kad jis buvo pašalintas iš psekretorių, reikalaujant valstybės sekretoriui Dean Rusk, kuriam nepatiko Bowles polinkiai formuoti užsienio politiką ir palikti valstybės sekretoriui tik jos vykdymą.

Nušovė tris moteris

LAS CRUCES, N. M. — Politika gaudė 17 metų John Wooldridge, nušovusi tris moteris iš savo šeimos.

Jis pabėgo, nušovęs reumatizmu sergančią 84 metų senelę, 67 metų tetą ir 20 metų pusėsėrę. Vaikėzas buvo gydytojo priežiūroje nuo pat mažų dienų, kaip psichinis ligonis.

— PLB Vok. kr. vald. atstovu prie Baden-Wuertembergo vyriausybės paskirta Stuttgart apylinkės pirmininkė S. Jauniškytė. (E)

IZVESTIJA IŠSPAUSDINO PREZIDENTO PASIKALBĖJIMĄ SU JOS REDAKTORIUM

Jis pasakė, kad pasaulio ramybei graso Kremliaus nusistatymas sukommunistinti visas valstybes

MASKVA. — Antradienį Sovietų vyriausybės organas Izvestija išspausdino savo redaktoriaus Aleksej Adžubei (Chruščevio žento) pasikalbėjimą, turėtą su prezidentu Kennedžiu šeštadienį Hyannis Port, Mass. Po to Baltieji rūmai paskelbė pasikalbėjimo tekstą ir nustatė, kad jis, neskaitant vienos kitos redakcinės pataisos, buvo išties išspausdintas.

Izvestijos laikraštis buvo be matant išpirktas, rusams patyrus, kad jie gali pirmą kartą susipažinti su Amerikos prezidento nuomone apie taiką, karą, sugyvenimą. Tarybiniai piliečiai dabar galės pamąstyti, ar ne taip yra, kaip pasakė prez. Kennedį, kad pasaulio taikai kenkia ir graso karu Kremliaus valdžia, nusistatę sukommunistinti visą pasaulį.

Rusų skaitytojai rado Izvestijoje tokius prezidento atsakymus į Adžubei klausimus apie taiką ir sugyvenimą; „Jei Sovietų Sąjunga rūpintųsi tik savo šalies interesais, saugumu, savo žmonių gyvenimo pagerinimu ir leistų kitoms šalims gyventi, kaip jos nori, tuomet problemos, kurios dabar kelia tokią įtampą, savaimė dingtų“.

„Aš manau, kad pastangos stumti komunistinę sistemą nuo vienos šalies iki kitos sudaro didžiąją grėsmę taikai“.

Adžubei, žinoma, nesutiko su kaltinimais apie Sovietų užsi-mojimą užvaldyti pasaulį. Tai buvo nuneigta papildomame Tass agentūros aiškinime. Tačiau Sovietų žmonės nėra tokie akli, kad nežinotų, kur jų sienos buvo prieš karą ir kur atsidūrė dabar.

Už tautų apsisprendimą

Į Adžubei klausimą apie Amerikos maišymąsi į kitų šalių reikalus, prez. Kennedy davė tokį atsakymą: Amerika nori tik vieno, kad kiekviena tauta turėtų teisę pasirinkti valdžią ir tvarką, kokia patinka. Ir iš Kubos valdytojo Castro, JAV nieko kito nenori, kad jis laikytųsi savo pasizadėjimų, duotų prieš revoliuciją — gražinti demokratiją. Kol jis bijo rinkimų, jis negali sakyti, kad jį palaiko tautos dauguma.

Tuo principu remiantis, Amerika pripažįsta Britų Gvjanos marksistinį premjerą Dr. Cheddi Jagan, nes jis laimėjo demokratinuose rinkimuose. Ameriką sutiktų su komunistine sistema ir kiekvienoje kitoje šaly, jei taip nubalsuotų žmonių dauguma, pripažino prezidentas. Bet Amerika bijo komunizmo, kurio siekia apgaulingu būdu mažos, bet kovingos grupės. Bijo ir to, kad komunistai, kartą laimėję rinkimus, jau niekad nebeduotų žmonėms kitaip pasisakyti, jei jie komunistais nusiviltų.

Jei Sovietų Sąjunga laikytųsi ir pripažintų tautų apsisprendimo principą, tuomet JAV ir SSSR galėtų gyventi taikiai, iš kurios abi šalys galėtų daug laimėti. Kennedy priminė, kad Rytų Europos tautos laisvo pasirinkimo neturi.

Berlyno, Vokietijos problemos

Pasikalbėjime daug laiko užėmė nūdienės ir tiesioginės tautos problemos — Berlynas ir Vokietijos suvienijimas. Jei būtų galima surasti sprendimą Berlyno ir Vokietijos proble-

mose, santykiai žymiai pagerėtų, užtikrinto prezidentas. Kol nėra susitarimo Berlyno, Vokietijos klausimais, tol Amerika negali atitraukti savo pajėgų iš Europos ir nėra sąlygų nepuolimo sutarčiai tarp NATO ir Varšuvos paktą narių. Jis išskėlė keturių didžiųjų susitarimą Ženevoj 1955 metais apie Vokietijos suvienijimą balsavimų keliu, kaip sveikiausią politiką. Deja, Sovietai netrukus nuo šio susitarimo atsimitė.

Padalintas miestas mirine siena ar padalinta šalis įtampa padidins, o ne sumažins. Dėlto ir SSSR „taikos“ sutartis su Rytų Vokietija nepasitarantų taikai, tik įtampas padidintum. Kad nuramintų tariamą SSSR baimę dėl Vokietijos agresingumo. Kennedį užtikrino, kad Amerika niekad neduos jai atominių ginklų savarankiskam naudojimui.

Adžubei siūlė raudonosios armijos pagalbos prižiūrėti Vakarų Berlyno būsimą tarptautinį statusą: I tai prezidentas atsakė, kodėl Sovietai nekviečia Sovietų žmones nėra tokie akli, kad nežinotų, kur jų sienos buvo prieš karą ir kur atsidūrė dabar.

Už tautų apsisprendimą

LOGIKA IR ŠACHMATAI

LAISVOJI TRIBUNA

Skaitome, kad K. Merkis "Draugo" ir "Darbininko" korespondentas parašė iš Bostono apie tén buvusias Massachusetts pirmenybes. Be ko kito, nurodė, kad Gediminas šveikauskas buvo "pritrenktas" pirmu pralaimėjimu ir dėl to iš rungtynių pasitraukęs. Pasitraukimo priežastis gali įvairių būti. Tvirtinimas, kad Gediminas šveikauskas pasitraukė dėl "pritrenkimo" yra subjektyvus. Tuo pat subjektyvumu remiantis galima būtų tvirtinti, kad K. Merkis nelošė tose pirmenybėse tik dėl to, kad labai "bijojė" pralaimėti. Jis dalyvavo stebėtoju, bet nelošė. Kodėl? Turbūt, dėl to, kad pralošė "bijojė". Toks tvirtinimas, žinoma, būtų nieko neparemta subjektyvi nuomonė. Tačiau K. Merkio tvirtinimas apie "pritrenkimus" yra lygiai tokios pat vertės.

Kas yra nuostabu, kad remiantis K. Merkio korespondencija A. Zujus rašo savo pastabas ir

savo lūpomis kalba už Gedimino šveikauską: "kaip čia galėjo įvykti, kad aš ekspertas praktiškai su A klases žaidėju etc. etc. "Paskui Zujus spėlioja, kaip šveikauskas būtų elgėsis, jei jis loštų su Fišeriu ar su Talju ir kaip Talis elgtųsi lošdamas su Fišeriu. Zujus spėja, kad elgimasis būtų toks ir toks ir padaro išvadą, kad Gedimino šveikausko pasitraukimas iš Massachusetts rungtynių buvo nesportiškas. Zujus savo pastabose kalba kaip liudininkas, prokuroras ir teisėjas. Ir viskas išeina iš tos pačios galvos per tas pačias lūpas. Ir viskas remiasi "Draugo" korespondento K. Merkio subjektyviu "pritrenkimo" apibūdinimu. Ir teisingai pripažįsta, kad tai "žvirblių" šneka.

S. P. Žvirblio pastaba. Dar prašmatnesnis savo "logika" ir stilium rašinys buvo išspausdintas Keleivio š. m. lapkričio 22 d. numeryje. Nors Naujienoms at-

siųstasi pasirašytas S. P., o Keleivui — D. G., bet nėra abejonių, kad S. P. ir D. G. — tas pats paslaptinis asmuo. Čia "naujasis" dviveidis Janus D. G. S. P., besiskirias nuo žinomo iš mitologijos tuo, kad anu veidai buvo nukreipti į priešingas puses, o šito — jį pačią, vėl turės progos pakaltinti mane (o gal ir K. Merkį?) "subjektyvumu". Na, tiek to, nesiginčysiu.

Geriau pakalbėkime apie logiką.

D. G. ir S. P. reagavo į mano straipsnį, bet kažkodėl neregavo į daug anksčiau pasirodžiusias dvi K. Merkio korespondencijas. O reikėjo reaguoti, nes K. M. posakis "pralaimėjimo pritrėnkimas" savaime verčia padaryti būtent tokias "subjektyvias" išvadas, kokias padariau aš. Turiu pasakyti, kad mano nuomonei pritarė visi be išimties šachmatininkai, su kuriais man teko kalbėtis: keistas subjektyvumas! O D. G. ir S. P. suigriebe tik po mano pasisakymo, pasielgė pagal lenkišką patarlę: lenkas išgudrėja tik jau bėdai įvykus.

Iš to, kad gudrusis D. G. pataria man (žiūr. Keleivį) "reikšti tik savo galvoseną, o ne kitų", paaiškėja, kad mūsų Janui reikėjo reaguoti jau į K. Merkio korespondencijas, o ne laukti iki kienos nors bus pareikšta ne savo, o svetima "galvoseną". Kiekvienas — nebent išskyrus D. G. S. P. — pritaris, tur būt, ir kitai mano nuomonei: nors pasitraukimo priežastį gali būti įvairių ir šachmatininkas nėra nei įpareigojamas, nei verčiamas jų nurodinėti, bet vis dėlto būtų buvę daug gražiau, jei G. šveikauskas būtų nurodęs turnyro vadovui kokį nors — kad ir fiktyvą — priežastį. Manau, kad tada K. Merkis, rimtas ir prifryš korespondentas, net ir nebūtų rašęs apie "pritrenkimą".

A. Zujus

Kalifornijos universiteto antropologas, dr. Theodore McCown (kairėje) paima dėtę, kurioje sudėti dantys ir kaukolė. Pagal juos dantis ir kaukolę jis bandys nustatyti, ar tai yra žuvusios lakūnės Amelia Earhart palaikai.

KAZYS ŪKELIS PASAKOJA APIE KELIONĘ Į LIETUVĄ

XVI

Tvoros išlaužytos, kluonas nugriautas

— Pavakare pasiekėm Vartus, mano gimtinį kaimą. — toliau pasakoja iš Lietuvos sugrįžęs Kazys Ūkelis. — Vis dar tebelijo, dangus buvo tamsus. Niekur nesimatė jokios prošvaisės.

— Jeigu prie sustojusių mašinos nebūtų pribėgęs mano sesers vaikai, kuriuos jau buvau matęs šeštadienį, tai būčiau abejojęs, ar į savo tėviškę buvau atvežtas. Tėvas turėjo tikslai 20 margų, bet pas jį buvo geri tvartai, kluonas, nauja seklyčia, geras šulinys. Apie namą jis buvo apsitvėres tvorą, atskirtas kiemas, atitverti daržai, aptvertas sodas...

— Dabar automobilis įvažiuojo į pūslinę: jokios tvoros, jokių vartų, jokių darželių. Iš visų mano paliktų trobesių liko vienintelė seklyčia riegos, visa kita nušluota, tarytum ten ūkio niekad nebūtų buvę.

— Tvirtai dabar nereikalingi, nes galvijų nėra. Tėvas turėjo ketvertą — penktą melžiamų karvių, kelis veršius; turėjo apie dešimt kiaulių ir 20—30 paršų, turėjo porą dirbamų arklių ir vieną pauglį, o dabar nieko to neliko. Neliko gyvulių — nereikalingi ir tvartai. Kaip jie buvo išgrauti ir sunaikinti — geriau neklausinėti.

— Kai apie namus nėra galvijų, nereikalingos ir tvoros. Kam jos reikalingos? Ne žmonėms tvoras ūkininkai tvėrdavo, bet gyvuliams... Vieno ūkininko name gyvena trys šeimos — Gyvenamas namas tas

pats, kurį išvažiuodamas palikau. Tikslai jis 50 metų senėnis. Jo pamatai jau sumego, sienos išklypo, stogas sugedo... Namas seniai statytas. Aš dar buvau vaikas, kai tėvas jį pasistatė. Mūras per 60 metų suplešėjo, o ką jau bekalbėti apie medinį namą. Chicagoje tokią seną lūšną miestą lieptų griauti, bet maniesiems ta lūšna yra didžiausias turtas. Tai vienintelis namas, likęs iš viso ūkio.

— Mūsų ūkis buvo atitekęs sėsei Uršulei. Šiame name ji išaugino savo vaikus, jame ji ir šiandien tebegyvena. Jai buvo atitekę galvijai, visi ūkio įrankiai, mašinos ir kita. Visa tai šiandien iš jos atimta. Dalį gyvulių atėmė karo metu, o po karo ir likusius išvedė, kai visus ūkininkus lygino. Kas ką turėjo, tai iš to atėmė, o kas neturėjo, tai lam nieko nedavė...

— Šiame name, kiek aš prisimenu, gyveno mano tėvai. Ten jie išaugino vaikus ir į pasaulį juos išleido. Tai buvo vieno ūkininko savo šeimai statytas namas. Viena šeima jame ir tebegyveno iki karo pabaigos. Jis vienai šeimai ir skirtas. Bet aš, parvažiavęs į tėviškę, tame pačiame name radau tris šeimas. Kaip jie ten sutelpa ir kaip jie ten visi gali gyventi — man sunku įsivaizduoti. Ne tik tai jie sutelpo, bet dar ir man vietos surado, kad galėčiau pernakvoti. Turėjo dar padaryti vietos ir mano palydovui...

Čeklio švogėris buvo išvartytas Sibiran

— Mūsų mašina apspito didokas būrys žmonių. Visi su-

jo pažūrėti, kaip tas "dėdė iš Amerikos" atrodo. Lauke lietūs, tai visi suėjome į vidų. Ten pasisveikinome ir gali sakyti, pirmą kartą susipažinome. Savo švogėrio buvau visai nematęs. Kai visi į Kauną važiuo manęs pasitikti, tai jis buvo likęs namie. Matyt, kad jaunatvėj buvo aukštas, stiprus vyras, bet dabar jau buvo sumenkęs. Jam teko praleisti apie dešimt metų Sibire... Ten ne pyragai... Grįžo be sveikatos, susisukęs, ūkio reikalais mažai besirūpinantis žmogus.

— Netrukus į trobelę pradėjo rinktis kaimynai. Šiaip, rodos, žmonių nesimatė, bet už valandos kitos prisirinko pilna troba. Nebuvo vietos atsistėti, visi suolai pilni. Vieni atėjo niekad nematyto savo "dėdės" pasveikinti. Kiti atėjo pamatyti, kaip "amerikonas" atrodo. Man aiškino, kurie giminės, kurie tikslai šiaip sau žingėdūs kaimynai. Labai retai pas juos dabar svetimas žmogus užėina, todėl jie ir susidomėjo svečiu. Dar rečiau jiems tenka pamatyti žmogų iš Amerikos. Jaunesnieji amerikiečiai niekad nebuvo matę. Kai rusai užėmė kraštą ir uždarė Lietuvos sie-

nas, tai amerikiečių lietuviai ir nemato.

— Su visais pasisveikinau, pasikeičiau keliomis mintimis, bet pastebėjau, kad nesimato mano sesers. Nustebęs, paklausiau:

— O kurgi Uršulė? — Matai, dėde, — aiškina josios duklė. — Buvai priza-dėjęs atvažiuoti sekmadienį... Laukėm visą dieną, bet neatvažiavai... Mama pamanė, kad nularė tavęs į Vartus neleisti. O ji labai norėjo dar pasimatyti ir pasikalbėti... Pirmadienio rytą ji išvažiavo į Kauną Jūsų pamatyti...

— Tai tau tvarka ir planas! Aš iš Amerikos atvažiuoju kelioms valandoms į namus, o ji išvažiuoja iš namų! — tariau pasipiktinęs.

— Dėde, nepyk ani mamos, — aiškina duklė. — Čia visko galima laukti.

(Bus daugiau)

JEI NENORI ATSLIKTI NUO PASAULIO ĮVYKIŲ — SKAITYK "NAUJENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

SPECIALUS PRIEŠKALĖDINIS IŠPARDAVIMAS

3 vienetų sofa, stalas dviem lentynom. Cocktail stalas ir dvi lėmos — \$249.95 ir daugiau.

3 gabalų miegamasis setas, spyruoklinis matrasas su spyruokline dėže, 2 vanity lėmos, 2 pagalvės ir parankus kilimas. Viskas už \$69.95

Pritraukiamos kėdės tikslai \$19.95

Radijai, spalvoty televizijy setai, Hi-Fi, gazo pečiai ir įvairiausi baldai.

Turime įvairiausių papuošalų Kalėdų dovanoms.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, savininkai.

ROOSEVELT FURNITURE CO

2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvirt. 9—9 val., antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais nuo 11 iki 4:30 val.

How to give a \$25 Christmas Gift for \$18⁷⁵

If you let Uncle Sam help you do some Christmas shopping this year, you'll discover you can give a third more than you thought you could.

That's because your gift of a U.S. Savings Bond grows 33 1/4% to return \$4 for every \$3 you give!

Bonds brighten many Christmases Any youngster who gets a Bond this Christmas gets a gift that will grow up with him, for Christmases to come. And while Bonds are earning interest for college and career expenses, they help youngsters learn good savings habits.

Safety and growth guaranteed Bonds are an absolutely riskless investment. The money is available any time you need it. It can't be lost: if anything happens to a Bond, the Government will replace it free.

Meanwhile, Uncle Sam uses the money to help pay the costs of peace. What better time than Christmas—the traditional time of "peace on earth"—to give or buy U.S. Savings Bonds?

You give more than money with

U.S. SAVINGS BONDS

Buy them where you work or bank

For 20 years America's newspapers have published Savings Bonds ads at no cost to the Government. The Treasury Department backs The Advertising Council and this newspaper for their patriotic support.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.

Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, išgijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

4 1/4%

METINIS DIVIDENDAS mokamas visoms santaupoms

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.L.C.

Standard Federal's new home now under construction

1909 1961

Taupykite **STANDARD FEDERAL** — Stipriausioje Chicago's Taupymo įstaigoje

4 1/4%

Dividendas mokamas visoms santaupoms

Turtas \$80,000,000.00

Atsargos Fondas \$7,500,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Chairman of the Board

JUSTIN MACKIEWICH Jr., President

FREE PARKING

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštadienį nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valandos vakaro. Trečiadieniais visai neitidurama.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

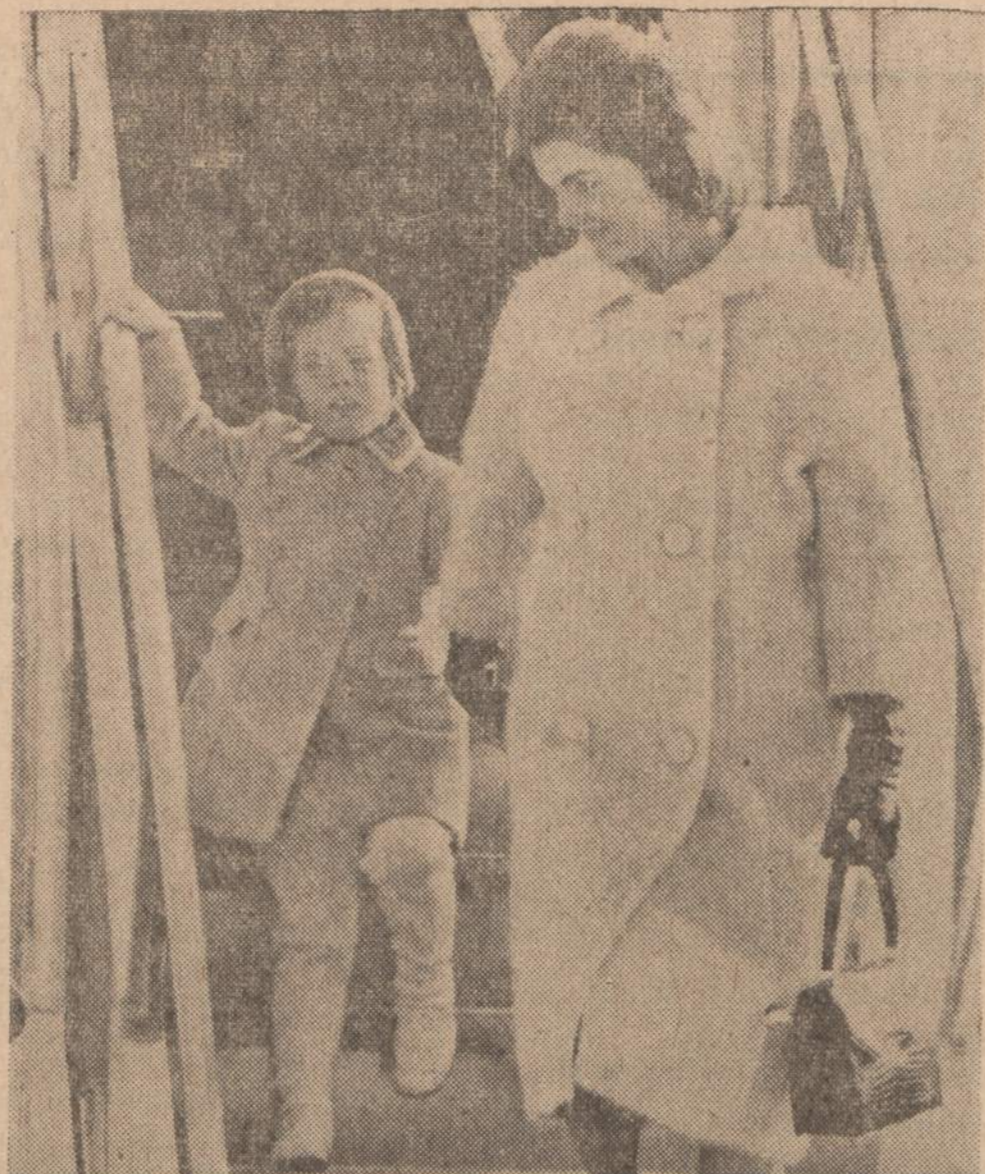
KELETAS ŽODŽIŲ DĖL NEMOKAMO ŽMONIŲ GYDYMO

Jau praėjo nemaža laiko, kai buvo iškeltas klausimas dėl nemokamo žmonių gydymo. Ir dėl to nemokamo gydymo klausimo daugiausia priešininkų atsirado Amerikos Gydytojų Sąjungoje (A. M. A.). Kai Europos valstybėse prieš daugelį metų buvo keliamas klausimas dėl nemokamo gydymo, tad tokį klausimą buvo iškelę patys gydytojai, o čia, Amerikoje, viskas atvirkščiai emė darytis. Daug kam, bežiūrintiems į tokį klausimą, dar atėdavo tokia mintis: jei būtų nemokamas gydymas, tad ir gydytojai turėsį nemokamai davinėti visokius pataimus ar receptus savo pacientams. Iš tikrųjų Europoje, kur yra vadinamasis nemokamas gydymas, tik pacientai už savo gydymą nieko nemoka, bet gydytojai, kurie tuos pacientus apžiūri, vistiek gauna tam tikrą atlyginimą iš valstybės pinigų tam tikro skyriaus. Žinoma, tas atlyginimas nuo kiekvieno paciento priėmimo esti dažniausiai kaip vidurkis, nei per aukštas nei per žemas. Kai nebuvo to nemokamo gydymo, tad pas gydytojus apsilankydavo mažesnis skaičius pacientų, būtent: vie-

toj dabar penkių pacientų atėdavo trys. Taigi nors ir atrodo, kad gydytojo pelnas turėsįs sumažėti įvedus nemokamą gydymą, bet iš tikrųjų tas pelnas ne sumažėjo, bet dar šiek tiek padidėjo.

Stebėtis vis dėlto reikia, kad pas mus pasiūlymas nemokamai gydyti tik po 65 m. amžiaus su-rado labai daug priešininkų. Reikia manyti, kad jokių priešininkų nebūtų atsiradę, jei nemokamo gydymo projektas būtų palietęs tik tokius žmones, kurie jau yra prašę ne 65, bet 95 metus amžiaus. Tada ir visokios gydytojų draugijos ir visokių draudimų agentai būtų ramiai pažiūrėję į tokį projektą ir būtų davę savo pilną pritarimą.

Turinių daugiau kaip 65 metų amžiaus Amerikoje yra tūkstančiai žmonių, kitaip sakant — didelė daugybė, kurių daugelis šiandien dėl savo lėšų stokos beveik niekad nevaikština pas gydytojus. O kai būtų įvestas nemokamas gydymas, tad jie dažniau lankytųsi pas gydytojus ir tokiu būdu "apsunkintų jų darbą", o vaistų gaminimo įmonės taip pat būtų "apsunkintos",

Prezidento Kennedy žmona vedasi iš Andrews AFB aerodromo dukterį Caroline, kuri lapkričio 27 d. minėjo savo keturių metų amžiaus sukaktį.

nes reikėtų daugiau vaistų gaminti ir jų darbininkams net kelti antvalandžius dirbti.

Jei būtų nemokamas gydymas tik tiems, kurie yra sulaukę 65 metų amžiaus arba dar senesni, tad vistiek toks projektas, kaip sako kiti, nebūtų tobulas, nes neapimtų visų gyventojų. Žinoma, toks pasakymas yra visiškai teisingas. Bet čia reikia vis dėlto atsizvelgti ir į kitus dalykus, nes ir teisybės keliu einant kartais galima patekti į visokias pinkle, ypač tokiame krašte, kur yra įsigalėjusios visokios privatinės draudimo įstaigos visokiems reikalams. Tai gi staigus žmonių gerovės pakilimas, ypač didelėje valstybėje, daug kam gali atnešti didelio susirūpinimo. Sakysime, bendroji žmonių sveikata galėtų labai greitai pagerėti, jei žmonės imtųsi greitai stoti į higieniško gyvenimo būklę, kitaip sakant — imtų valgyti tokį maistą, kurį pataria gydytojai, kvėpuotų tokiu oru, kuris yra sveikas ir t. t. Bet jeigu visa tai žmonės imtų daryti staiga, tad kas turėtų atsiti? Pirmiausia tuojau pastebėtume, kad daugelis restoranų, karčiamų, užkandinių netektų didesnės dalies lankytojų; daugelis krautuvių, kur dabar lentynos apkrautos visokiais vynais, visokiais alaus buteliais, visokiais alkoholiniais gėralais, netektų didelio skaičiaus pirkėjų; o visos įmonės, kurios gamina tokius gėralus, turėtų sumažinti savo darbą ir tokių įvykių rezultate atsirastų visa eilė bedarbių. O žmonės, prisilaikydami higieniško taisyklių, jaustųsi žymiai sveikesni ir labai retai vaikščiotų pas gydytojus, kurie netekę daugelio pacientų pasiūtų vargo grėsmę, o visokios vaistinės negalėtų pardavinėti tiek daug visokių vaistelių, kaip dabar, taigi ir tų vaistelių gaminimo įmonės pajustų tokį pat vargą. Taigi dabar nors ir yra kam vargas, bet kitiems tas jų vargas neša laimę.

Pasiroo, kad dabar tam tikrose gyvenimo srityse tenka prisilaikyti vadinamojo evoliucinio kelio, kitaip sakant — visa tai reikia daryti palaipsniškai. Bet ir tas palaipsniškumas, arba rai-da, neturi ilgai tęstis. Įvedant nemokamą gydymą žmonėms lengviau būtų pasiekti reikiama gerovė, jei iš pradžių būtų nemokamai gydomi žmonės sulaukę 72 metus, nes tokio amžiaus žmonėms pagal įstatymą leidžiama bet kokią darbą dirbti ir imti visą pensiją. Taikant tokį nemokamo gydymo projektą tik tokiems žmonėms, kurie yra peržengę 72 metus, galima būtų net po vieno ar dvejų metų prieiti prie tokios taisyklės, pagal kurią būtų nemokamai gydomi ir jaunesni žmonės arba net visi žmonės, tiek jauni tiek seni. Jei dabar jau rūpinimasi pensininkams suteikti nemokamą gydymą, tad taip pat turėtų būti pasirūpinta, kad visi pensininkai turėtų nemokamą važi-

zinote, neseniai buvau nuskridęs į Havajų salas. Ten panorau pamatyti, kaip laya veržiasi iš ugniakalnio. Tai labai įdomu, niekad anksčiau taip ryškiai visko nebuvau matęs. Bet ugniakalnis pripildo įvairiomis dujomis ir orą. Matyt, kad, bekvėpuodamas, įtraukiau į plaučius tokių nuodingų dujų. Jos mane dar ir šiandien slėgia, nuo jų vis dar negaliu atsikratyti. Bet malau, kad tų ugniakalnio dujų slėgimas kasdien mažėja, netrukus jų atsikratysiu...

J. P. Varkala & Co. bendrovės vadovybė ir tarnautojai pirmadienį suruošė savo šefui pietus. Šia proga jį skaniai pavaišino ir palinkėjo jam sveikatos. P. Varkalai buvo įteikta dovana, kurios dugne gulėjo 1881 metais kalta penkiadolerinė. Daugelis žodžių, laiškais ir telefonais sveikino sukaktuvininką.

CICERO

Nuo gruodžio mėnesio pradžios prasideda priešmetiniai susirinkimai

Raudonosios Rožės klubo susirinkimas vyksta kiekvieno mėnesio pirmąjį penktadienį. Tad šį penktadienį, kurs bus gruodžio 1 dieną, Raudonosios Rožės nariai gausiai susirinks, nes visi yra gavę pakvietimus atvirutėmis per paštą.

Priešmetiniuose susirinkimuose yra daromi įvairūs patvarkymai, renkama nauja administracija. Kadaiše dėl rinkimų būdavo smarkių varžybių. Norintieji patekti į valdybas, fundydavo, prašydavo už juos balsuoti. Dabar visa tai yra išnykę. Dabar reikia prašyti, kad kas apsiimtų eiti į valdybas. Susenon ir visas entuziazmas dingo...

SLA 301 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks trečiadienį, A. Kelmūtis

80 metų Varkala gerai jaučiasi

Pirmadienį, lapkričio 27 dieną, auditorius Juozas P. Varkala minėjo 80 metų sukaktį. Šia proga Jūsų korespondentas paklausė sukaktuvininką, kaip jis jaučiasi.

— Labai gerai, tarytum būčiau kokių 50 metų amžiaus, — atsakė p. Varkala. — Jeigu neskaityti prieš kelis metus kojose atsiradusio silpnumo, tai viskas tvarkoje. Prieinu įsitikinimo, kad vyresnio amžiaus žmogui sunkiau važinėti. Kaip nėjimą savo miesto tramvajais arba autobusais, kad tokiu būdu galėtų susitaupyti lėšų savo pragyvenimo išlaidoms.

gruodžio 6 dieną 7:30 val. vakare Liberty svetainėje, 11 St. ir 49 Cl. Bus Centro pareigūnų nominacijos. Susirinkusieji turės surašyti į korteles savo pasirinktų kandidatų vardus.

Dabartiniai savo pareigas atlieka, tad juos ir palaikykime. Ben Tumavičė, mūsų veteranas policininkas, iš po ligos išsikasė ir dabar jaučiasi kaip visai naujas žmogus ir yra pasiryžęs vėl pradėti eiti savo pareigas, kaip V. F. W. 9115 posto gaspadorius ir kaip Raudonosios Rožės klubo ir Kareivių draugijos finansų sekretorius. Trum-pai sakant, Benis visuose šiuose suminėtuose punktuose yra labai reikalingas, kaip druska sriubai. Taipgi čia buvo ir yra garsus, geraširdis, viską apie mus nusimanęs C. Andrijauskas. Būdavo tokių dienų, kada jis buvo šaukiamas dieną ir naktį atvykti su "greitąja pagalba", vienur vanduo pasilei-dęs, kitur dujos (gagas) prasi-veržęs ir šiaip visoki nuopuo-liai. Dabar tokių mandruolių atsirado ir iš jaunosios kartos, ir labai sėkmingų. Štai Vincas Bukauskas. Jo specialybė — medžio darbai. Remontuoja namus, o Viktoras Stuopys ima kas jam papuola, neatsisako žmogui padėti nei dieną, nei naktį. Štuopio ir jo kompanio-pai sakant, Benis visuose šiuose suminėtuose punktuose yra la-bai reikalingas, kaip druska sriubai. Taipgi čia buvo ir yra

GRAZIŲ LIETUVIŠKŲ IR ANGLIŠKŲ KALĖDINIŲ ATVIRUKŲ

galite nusipirkti "Naujienu" ofise arba užsisakyti paštu.

"Laisvės Varpų" dvylikos atvirukų

rinkinio kaina \$3.00

Dešimt atvirukų rinkinio kaina . . . \$1.00

Dvylikos atvirukų rinkinio kaina . . . \$1.00

Užsakant paštu reikia pridėti 25 centus persiuntimo išlaidoms.

"NAUJIENOS",

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS. Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

MOVING APPRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI

MOVING

Naugijai dideli traukai - Naujaisi kraustymai ir traukai
Ilgų metų patirtimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas

JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Hillbrook 5-9209

ISTEIGTA 1897 METAIS

4 1/4%

DIVIDENDA MOKAME INVESTAVIMO SASKAITOMS

MŪSŲ TURTAS VIRŠIJA \$20,000,000.00

Prisidėkite prie mūsų Kalėdinio Taupymo Klubu. Atsimekite Jums priklausančią dovaną.

ALBERT J. AUKERS, Prezidentas

DARBO VALANDOS: pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 iki 4; trečiadieniais uždaryta; ketvirtadieniais nuo 9 iki 8; penktadieniais nuo 9 iki 6, o šeštadieniais nuo 9 iki 1 val. po pietų.

District Savings
AND LOAN ASSOCIATION
3430 South Halsted Street • Chicago 8 • CLiffside 4-0104
VIETA AUTOMOBILIAMS ĮSTAIGOS KIEME

INVEST IN UNIVEST

CURRENT Dividend Rate

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

4 1/2% per annum

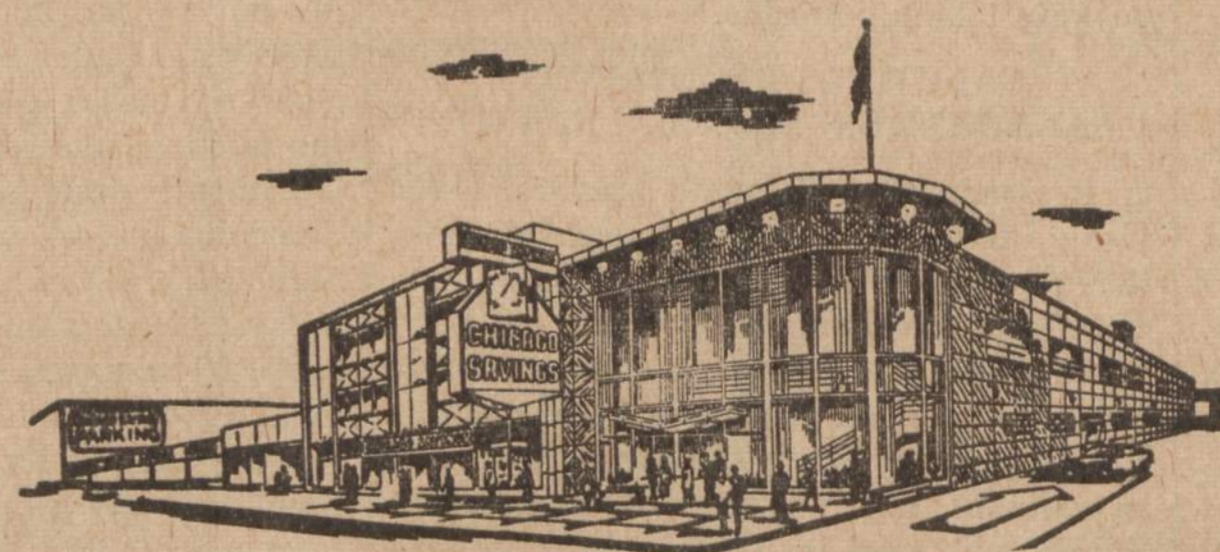
Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone HYmarket 1-3070

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

* Universal Investment Share Account

Taupykite ir darykite paskolas Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre, 6239-45 South Western Ave., kur Chicago Savings Bendrovė teikia prienamiausias sąlygas paskolų aplikantams ir apdrausto patarnavimo taupytojams per 37 metus.

CHICAGO SAVINGS yra viena iš įdomiausių ir gražiausių įrengtų Taupymo Bendrovių visoje Chicagoje. Taupytojų patogumui: naujaisi įrenginiai, du dideli kiemai automobiliams (vienas įvažiavimas iš Western Ave.) ir daug nemokamų patarnavimų pinigų taupantiems nariams.

KVIEČIAME.

Chicago Savings & Loan Ass'n

6245 So. Western Avenue
JOHN PAKEL, Jr. — President

Chicago 36, Illinois

GRovehill 6-7575
JOHN PAKEL, Sr. — Chairman

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100.
Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months. \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.
10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Kitose JAV vietose ir Kanadoje
metams \$13.00
pusel metų \$7.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

Užsieniuose
metams \$16.00
pusel metų \$8.00
vienam mėnesiui \$1.50

Dienraščio kainos
Chicagoje ir priemiestiuose
metams \$15.00
pusel metų \$8.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12-1os.

APŽVALGA

Valstybės departamento nusistatymas

Klaudinantis atstovo Derwinskio laiškas, rašytas kai kuriems lietuviams, kad valstybės departamentas laikas Lietuvą, Latviją ir Estiją "tradicinėmis Sovietų Rusijos dalimis", buvo sukėles pasipiktinimą ir nerimą mūsų visuomenėje. Kadangi Derwinskis į lietuvių užklausimus nedavė pilno paaiškinimo, kuo jisai tą melagingą teigimą remia, tai kelieji asmenys kreipėsi į valstybės departamentą, teraudamiesi, ką departamentas tuo klausimu yra rašęs.

Departamentas jiems atsakė, ir atsakymo nuorašas mums tik ką tapo iš Washingtono atsiužtas. Jame sakoma, kad aukščiau minėtas (kongresmano Derwinskio) teigimas visai neparodo valstybės departamento nusistatymo.

"Valstybės departamentas niekad nėra išleidęs pareiškimo apie Pabaltijo valstybes, kad jos esančios tradicinės Sovietų Sąjungos dalys. JAV vyriausybė nepripažįsta Sovietų aneksavimo Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Mes žiūrime į tas šalis, kaip prievartos keliu netekusias savo tautines nepriklausomybės. Diplomatiniai jų buvusių nepriklausomų vyriausiųjų atstovai užsieniuose tebeturi mūsų vyriausybės ir eilės kitų vyriausiųjų pripažinimą.

"Valstybės departamentas, iš tikrųjų, paniformavo at-

stovų buto Taisyklių Komitetą, kad "Jungtinių Valstybių vyriausybės atsisakymas pripažinti Sovietų viešpatavimo ant kitų tautų sovietų bloke status quo (esamąją padėtį) pasilieka aiškus ir tvirtas. Ši vyriausybė nedvejodama pripažino ir rėmė tų šalių teisę turėti tautinę nepriklausomybę ir savo laisvai išrinktas valdžias ir naudotis pagrindinėmis žmogaus teisėmis ir laisvėmis. Jungtinių Valstybių vyriausybės susidomėjimas jų reikalu yra gilus ir pastovus, ir valstybės departamentas nuolat rūpinosi per metus metus, kad jo politika ir veiksmai parodytų šitą susidomėjimą tų sričių tautos".

Pagaliau, valstybės departamentas pritaria minčiai, kad šitas jo atsakymas gali būti panaudotas Pabaltijo kilmės amerikiečiams painformuoti apie departamento nusistatymą šiuo klausimu spaudoje arba kitokiais tinkamais keliais. Po atsakymu pasirašė: *Temple Wamaker, Director, Office of Public Services.*

Šitas valst. dep-to paaiškinimas turėtų išsklaidyti visus gandus bei prasimanymus, kad dabartinė JAV administracija laikanti Lietuvą, Latviją ir Estiją priklausančiomis Sovietų Sąjungai ir ketinanti uždaryti jų pasuntinybes Washingtono. Tokiais gaudais tikėti nėra jokio pagrindo.

J. GLEMŽOS PRANEŠIMAS

Vliko Vykdomosios Tarybos Pirmininko J. Glemžos pranešimas buvo padarytas Vliko plenumo sesijoje 1961 metais lapkričio mėn. 25-26 d.

Europa vienų metų laikotarpyje iš lietuviškos perspektyvos (Nuo 1960 m. lapkričio mėn. iki 1961 m. lapkričio 17 d.)

Elektrizuota Europa
Europa po karo dar nėra buvusi taip elektrizuota, kaip pastaruosiu metu. Palyginus su praėjusiu metų rudeniu, šis ruduo Rytų-Vakarų santykiuose atnešė tiek daug įtempimo, jog ir santūrus stebėtojai negali paneigti karinių susidūrimų galimumo. Vairiausiai šio įtempimo išraiška yra abipusis ginčavimas, kuris ypatingai sustiprėjo po š. m. rugpjūčio 13-tos, kai Rytų Vokietijos komunistinio režimo įsakymais per-

dina sovietų notos Suomijai, Zėnevoje vilkinamos derybų atominio ginklo bandymų nutraukimo reikalu. Posėdžių, iki šiol nedavusių jokios naudos, jau įvyko 340.

Maskva nuo rugsėjo mėn. pradžios atliko daugiau kaip 30 stambių atominių bandymų, apnuodijo atmosferą radioaktyviomis nuosėdomis. Nežiūrint skaitlingų pasaulio tautų protestų sovietai liko nebylūs. Toks anti-humaniškas Maskvos elgesys daugeliui Europoje atvėrė akis, antipatija sovietams padidėjo. Vis labiau ir labiau žlunga vadinamųjų neutralistų pozicijos.

Kaip netikra yra Europos padėtis, rodo ir naujasis Maskvos spaudimas Suomijai. Remdamasis savitarpinės pagalbos paktu Kremlius siūlo Suomijai intensyvesnį bendradarbiavimą kariniu pagrindu, kišasi į Suomijos vidaus reikalus, siekdamas savo naudai nukreipti būsimas Suomijos prezidento ir parlamento rinkimus. Baltijos jūros erdvė šiuo metu yra ir Rytų ir Vakarų dėmesio centru.

Karo grėsmė ir Europos lietuviai

Tokioje įtemptoje atmosferoje gyvena ir Europos lietuviai, ypač tie penki tūkstančiai tautiečių, kurių gyvenamąją vietą yra Vakarų Vokietija. Jūs karu antra pirmiausia užkluptu, tačiau nuolatiniis pavojais artumas žmones užgrūdina ir lietuvių čia nepasidavė panikai. Pati Federalinės Vokietijos vyriausybė pataria specialiuose leidiniuose gyventojams apsirūpinti maisto atsargomis karo atveju. Tokių maisto atsargų: cukraus, įvairių konservų, makaronų ir pan. vertė vienam asmeniui turi siekti apie 50 DM. Lietuviškoms šeimoms, gyvenančioms iš mažų pašalpų, sudaryti tokias atsargas nėra lengva. Lietuvių ir kitų tautų išėjimų perkėlimas nesvarstomas. Apie Europos lietuvių dar bus prisiminta toliau.

Lietuvos laisvinimo veiksniai reaguojant į įvykius ir Europos politikos vairuotojų žygius

Vliko Vykdomosios Taryba vienu ar kitu būdu reaguavo į visas žymesnes konferencijas Europoje. Pakartotinai buvo kreiptasi į Nato konferencijas, kurių net keletas yra pernai ir šiemet. Vykdomosios Taryba kreipėsi į Europos Tarybą ir atskirų vyriausiųjų vadovus išdėstyti Lietuvai padarytų skriaudų, lietuvių tautos laisvės siekimų. Pakartotinai reikalaujama adresuotas Belgrade vykusiai nepriklausančių prie blokų valstybių konferencijai. Į šią konferenciją buvo susirinkusios 24 "neutralių" delegacijos. Kreiptasi buvo per Indijos delegaciją, pri-

menant, kad didysis Indijos laisvės kovotojas Mahatma Gandhi buvo nepriklausomas Lietuvos draugas ir kad tokio pat draugiškumo tikimasi iš dabartinių Indijos vadų. Kaip nebūtų vertinamos tos konferencijos pasėkos, joje vis dėlto ryškiai buvo pabrėžtas tautų apsisprendimo teisės postulatą. Dauguma Afrikos atstovų neturėjo drašos konferencijoje atvirai ir tiesiai pasmerkti sovietinį kolonializmą Europoje... Šis faktas rodo, kad aiškinamasis darbas Afrikos ir Azijos tautų tarpe turi būti dar labiau sustiprintas. Šioms tautoms būtina sužinoti, jog sovietinis kolonializmas yra daug aršesnis, negu kadaise buvo vakariečių kolonializmas.

Įvykiai Berlyne davė progos Vykdomajai Tarybai užmegsti kontaktus su Vakarų Berlyno vadovybe. Rugpjūčio 28 d. vyr. burmistrui W. Brandtui buvo nusirašytas laiškas, kuriame išreikštas pasitenkinimas tvirta burmistro laikysena ne tik Berlynu, bet ir tautų laisvės atžvilgiu. Rugsėjo 2 d. gautas burmistro atsakymas, kuriame pareiškama, jog politinis ir žmogiškas solidarumas yra vertingas ir už jį Vykdomajai Tarybai dėkojama.

Galima pažymėti, kad su Baltijos Taryba ir Pavergtųjų Europos Tautų Seimo delegatūra Vokietijoje buvo glaudžiai bendradarbiauta ir jos darė eilę žygių tarptautinėje plėtmėje Lietuvos laisvės klausimais.

Kai kurie pozityvūs reiškiniai Europoje

Pirmoje eilėje reikia suminėti tą faktą, kad tautų apsisprendimo teisės obalsis Europoje dabar pasireiškia labai plačiai ir gilia srove. Visos Europos tautos ir ypač vokiečiai yra gyvai suinteresuoti šio apsisprendimo įgyvendinimu. Mes einame kartu su šia srove, nes ji išreiškia ir mūsų tautos laisvės siekimus.

Su pasitenkinimu galima parebrėti, kad mūsų draugų skaičius Europoje nuolat didėja. Ši draugystė pasireiškia įvairiomis formomis buitiniame, kultūriname ir politiniame gyvenime. Pastebimas didesnis vokiečių valdžios, įvairių įstaigų palankumas lietuvių bendruomenės reikalams. Šios įstaigos numato paskirti nemažą sumą (300,000 DM) papildomų lietuvių gimnazijos trobesių statybai, remiami kultūriniai užsiojimai.

Europos Taryba jau anksčiau buvo nutarusi panaikinti sveltiniamis vizas važinėjant po Europos kraštus. Kai kurios valstybės šią lengvatą suteikdavo jau seniau, o dabar naujas patvarkymas įsigaliojo ir Fed. Vokietijoje.

Europoje vis stipriau cementsuojamas ūkinis blokas, kuris tikelias aplink EWG — Europos

Ūkinę Bendruomenę. Ūkiškai organizuota Europa sudarys tokią ūkinį vienetą, kuris galės pralenkti Sovietų Sąjungą. Taip sustiprėjusi Europa turės ir didesnę politinį bei karinį svorį.

Sovietinė propaganda Vakarų Europos lietuvių tarpe

"Tėvynės balsas" ir toliau skleidžiamas uždarais vokais siuntinėjant paštu, tačiau pasisekimo neturi. Per metus vos tik vienas kitas ryžtasi grįžti į sovietinę Lietuvą. Tuo tarpu iš Lietuvos 1960 m. vokiečių repatriacijos keliu į Vakarų persikėlė daugiau kaip 2,000 žmonių (Deja, dėl lėšų stokos tik su retu atvykėliu galėjome užmegsti ryšius).

Laikas nuo laiko (nereguliariai) lietuviams siunčiami rotatoriumi atspausdinti pamfletai, nukreipti prieš Lietuvos laisvinimo veiksmus ar atskirus tautiečius. Tokie pamfletai pasirašinėjami slapyvardžiais "Nepriklausomieji", "Lietuvos patriotai" ir pan. Ypatingos reikšmės šitie rašiniai neturi, nėra veiksmingi.

Didesnės reikšmės neturi ir sovietų pastaruoju metu sustiprintos radijo transliacijos į Vakarų lietuviškoms temomis. Transliacijos dabar vedamos iš kelių centrų.

Jei Lietuvos komunistai mano tuo galį atspirti veiksmingoms lietuviškoms transliacijoms iš Vakarų — labai klysta.

(Bus daugiau)

Išbando autobusus

Chicago transito administracija šiomis dienomis daro bandymus su autobusais be šoferio, kokių žada įvesti Pietvakarių autostradą (South west expressway), kai ši bus baigta statyti 1965 metais. Bandymai daromi vienos mylios distancijoje tarp 40 ir 47 gatvių paežerėje sename nebevejojame South Shore drive ruože. Tikimasi išvystyti iki 40 mylių greitį. Automatiniai autobusai pavieniui ir po kelis krūvoje bėgiotų išilgai gatvės išvestus elektros laidus ir patys kur reikia sustoti, duris atidaryti ir reikale čioti signalus. Įdomu, ar daug atsisiras savanorių tokiais automatais po 40 mylių greičiu važinėti.

Laimingi sovietų šunys

AFL-CIO naujaisiam raporte apie Sovietų Rusijos darbo vergų stovyklas pranešama, kad cilinis darbo vergas ten gauna maisto po 1,292 kalorijas dienai; kaliniai drausmės daliniuose gauna tik po 716 kalorijų, o sargybos šunys gauna po 1,183 kalorijas. Atrodo, kad sovietų "rojtje" šuniškas gyvenimas yra už daugelio sovietinių piliečių geresnis.

PETRAS RUSECKAS

Baudžiava

KAS GI BUVO TOJI BAUDŽIAVA

15. Suvalkų krašto lietuviai, ūkininkai, kurių dauguma, pradėdami 1846 m., jau buvo išėję į kolonijas (viensėdžius), kaip tai aprašo ano meto rašytojai, daug geriau gyveno, negu kitose Lenkų Karalystės dalyse. Ypač gerai gyveno valstybiniai valstiečiai. Daugis iš jų net vaikus į mokslius leisdavo, pinigų gerokai prisitaupydavo ir net išlaikydavo, pav., ant 30 margų (apie 15 ha) 4 arklus, 4 jaučius, 3 karves, 4 telyčias, 30 avių, 10 kiaulių, 6 žąsis ir 12 vištų. Tačiau tokių laimingųjų pasitaikydavo tik valdžios dvaruose ir majoratuose, dvarininkų gi valstiečiai, kaip matėme iš aukščiau paduoto aprašymo, daugumoj galėjo tik posenovė skursti.

Valdžios dvarų baudžiaininkų būklė visoje Lietuvoje buvo nepalyginamai geresnė, negu ponų dvaruose, nes „karališkieji“ buvo perkelti į čyžas ir lažų arba visai nėjo, arba čjo labai nedaug. Valdžia kaip kirniais žvilgsniais rūpinosi savo baudžiaininkais, teikė jiems net gydymą, todėl „karališkųjų“ likimas, palyginus su ponų baudžiaininkų likimu, buvo net ir visai lengvas, kas ypač gerai matyti iš aušrininko

M. Katkaus klasiško karališkųjų būklės aprašymo knygoje: „Balanos galyne“. Ponų baudžiaininkai kai kur save vadindavo vergais, į valdžios gi (karališkus) žiūrėdavo kaip į laiminguosius.

GALUTINAS BAUDŽIAVOS PANAIKINIMAS SUVALKŲ KRASTE.

Besiartinant 1863 metų sukilimui, vėl visoje Lietuvoje susirūpinta pagerinti valstiečių padėtis. Vien jais rūpinosi vien žmoniškumo vedami, kiti — kad patrauktų valstiečius prie būsimo sukilimo. Tačiau visa tai vien gražioms kalbomis pasibaigė. Tikras palegvinimus atėjo iš rusų valdžios, kuri 1862 m. išleido „Lenkų Karalystei“, taigi ir Suvalkų kraštui įstatymą, einant kuriuo visi valstiečiai buvo priverstinai perkelti į čyžas.

Bet galutinai baudžiavai smūgi Suvalkų krašte (atsėit: visoj Lenkų Karalystėj) krito 1863 m. sukilimas: rusų valdžia, numalšinusi sukilimą ir norėdama amžinai atpalaiduoti valstiečius iš po bet kokios ponų valdžios bei įtakos, 1864. II. 19 d. išleido žemės reformos įstatymą, kuris turėjo lyg ir dvi puses: einant pirmąją, atvirąją pusę, valstiečiai atleisti be išpirkimo, žemė pasiliko jų nuosavybe; valstiečiai gavo teisę per teismus išieškoti tas žemes, kurias dvarininkai jiems pagrobė po 1864 m. draudimo ir kurias dvarininkai jiems buvo pakeitę į blogesnes; valstiečiams pasi-

liko visas jų gyvasis ir nėgyvasis inventorius, o taip pat ir servitutai. Bežemiams buvo duota žemės sklypų iš valdžios, bažnytinų ir kitokių žemių. Vidutinis ūkių dydis buvo 7 ha. Prie valstiečių (gminų) priklausė visi lygionis teisėmis, taigi ir dvarininkų valdžia valstiečiuose ant valstiečių tuo būdu pasibaigė.

Antroji paslėptoji pusė buvo šitokia: dvarininkams už valstiečių žemes per 42 metų (iki 1900 m.) išmokami išperkamoji mokesčiai, kapitalas, tiems mokesčiams mokėti, sudarytas šiuo būdu: pakeltas žemės mokeskis, uždėtos padūmės, tam tikros pajamos iš bravorų taip patėjo tam kapitalui sudaryti. Taigi aišku, jog pakeltas mokeskis nuo žemės ir padūmės gūles ir ant valstiečių pečių; tuo būdu Suvalkų krašto valstiečiai per ilgus metus mokėjo dvarininkams už savo žemę išperkamuosius mokesčius, bet tų mokesčių mokesčiams buvo pasleptas nuo akių ir buvo mokama per valdžią.

NUSIVYLIMAS DEL MANIFESTO.

Tikrai galima pasakyti, jog Suvalkų krašto lietuviai, pagaliau, acū sukilimui, gana laimingai 1864 m. nusikratė baudžiavos. Bet visai kitaip buvo lemta baudžiaininkams į dešinę nuo Nemuno: Kauno, Vilniaus ir Gardino gubernijose. Su 1861 m. manifesto paskelbimu Kauno ir Vilniaus kraštų baudžiaininkams prasidėjo nauji

vargai ir nelaimės. Žmonės, vos nugirdę apie manifestą, skelbiantį baudžiavos panaikinimą, vietomis tuč tuojau, tiesiog tą pačią akimirka, apimti didžiausio džiaugsmo, metė dvarų darbus ir paslėidė namo bėgti, nes suprato, jog nei baudžiavos, nei bet kokių jos prievolių daugiau nebėra. Tuo tarpu, kaip mes žinome, šiuo manifestu baudžiava buvo panaikinta, bet pasiliko lažų prievolės tiems, kurie negalėjo tuojau savo ūkių iš dvarininkų išpirkti arba mokėti čyžų. Žmonės, daliniai net patys dvarininkai, pradžioje suprato tik pagrindinį manifesto dalyką, būtent: jog baudžiava panaikinta, kitų gi, susijusių su šiuo reikalu klausimų, nesuprato ir gal net dėmesio į juos neatreipė, juo labiau, kad manifestas buvo paskelbtas daugumai nesuprantamoje rusų kalboje (jo vertimas lietuviškai išėjo žymniai vėliau). Bet buvo atsitikimai, jog manifestą ir susijusias su juo taisykles skelbė lietuviškai ir net pirmuosius valstiečių nutarimus lietuviškai surašinėjo, kaip tai, pav., darė valdininkas J. Geištaras (I. L., 142 ir 145 p.).

Manifesto paskelbime buvo dar ir tas blogumas, jog jis pirmučiausia pateko bent Kauno gubernijoje, į dvarininkų rankas, nes jiems iš gubernatūros ir buvo išsiuntintas. Taigi daugelyje vietų baudžiaininkai apie baudžiavos panaikinimą sužinojo iš dvarininkų arba iš valdininkų, kurie taip pat daugumoj buvo dvarininkai arba rusai.

Ir, be to, vietomis sužinojo, gerokam laiku pralinkus. Manifestą bene daugiausia paskelbė bažnyčiose, kitur ant rinkų, dar kitur, matyt, jo ir visai žmonėms neskelbė, dar kitur paskelbė tik jo ištraukas, kurios skelbėjams netaip „baišiomis“ atrodė ir p. Suprantama, jog paskui, kai pradėjo aiškėti įvairios manifesto žmoniškos uždedamos prievolės, ypač kad dar du metu dvarams turė eiti lažus, kilo didžiausias nusivylimas, nepasitenkinimas ir įtarimas, jog manifestas esąs dvarininkų suklastotas ir reikia laukti tikrą manifestą paskelbiant.

Dvarininkams buvo labai naudinga tuojau duoti žmonėms jų ūkius išsipirkti, negu laukti, kada valdžia jiems už tuos ūkius išmokės, juo labiau, kad daugybė dvarų buvo praskolinta ir kiekvienam buvo aišku, valdžia, mokėdama dvarininkams už buv. baudžiaininkų ūkius, pirmučiausia pasilaikys paskolintas sumas. Tais sumetimais eidami, dvarininkai darė pastangą, kad jų buvę baudžiaininkai ūkius išsipirktų, šie gi, vis laukdami „teisingo manifesto“, visomis lekteriomis spyrėsi naujovei. Dėl to visko manifesto vykdymas slinko labai nerangiai.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "NAUJIENA"

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSA, NOSIES IR GERKLES LIGOS PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kita laiku susitarus.
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. tel.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-9. Tikta antradieniais ir penktadieniais. Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: Village 8-6068
1 Madison St., Oak Park, arba
Tel.: PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
Namų tel. OWens 5-5533
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: HEMlock 4-2324
OFISAS VALANDOS:
Pirmad., ketvirt., ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, antradi. nuo 1-5, treč. ir šeštadienį tiktai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS

NERVŲ - SMEGENŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2737 W. 71st STREET
Valandos: tik susitarus skambinant GR 6-3409

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS

NERVŲ - SMEGENŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2737 W. 71st STREET
Valandos: tik susitarus skambinant GR 6-3409

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akusherija ir moterų ligos
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Seštadieniais 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISAS VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Treč. ir šeštadi. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARdens 3-7278

Dr. Aldona A. Juška

AKIU LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Dr. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštadienį tik 10-12.

Dr. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4998 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 13 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Seštadieniais 12-4 v. popiet

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antradi., ketvirtadi. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Dr. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2858 W. 63rd Street
Val.: pirmad. ir ketvirtadi. 14 popiet, antradi. ir penktadi. 5-8 val. vak.

Dr. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Seštadi. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Dr. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. ASHLAND
Savaitės dienomis priėmimo valandos 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 2-5 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta. Ligonius priima tik susitarus telefonu.

Dr. Vyt. Tauras

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577
OFISO val.: pirmad., antradi., trečiadi. ir penktadi. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

Northside

Dvejos laidotuvės viena diena

Antradienį, lapkričio 21 d. Lietuvių Tautinėse Kapinėse buvo palaidoti du nortsidečiai lietuviai.

Joną Radišauską palydinti

Besirengiant laidotuvėms palydovų prisirinko kimština pilna 2410 W. North Ave. koplyčia. Visi susirinko pasakyti velioniu Jonui Radišauskui paskutinį sudeivę ir palydėti jį paskutinę kelionę bei amžino atilsio vietą Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Koplyčioje ponia Gedraitienė sugiedojo tinkamas giesmes, o p. M. Gudelis pasakė gražią kalbą, apibūdinamas velionio huveiktus darbus lie-

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195

Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123 nuo 1-8 val. p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampus Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p. Trečiadi. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Baudžiai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5074

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 So. CALIFORNIA, Yards 7-381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiadi. uždaryta), šeštadi. 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras MICHEL

Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusiūpiusius ir nervuotas akis. Išegaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Išgydo netikras - artifizines akis pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagalbinti negirdintiems. Praktikuoja 40 metų. Kalba lietuviškai.
4654 So. Ashland Ave., 2-ras aukštas YA 7-6616

DR. G. SERNER

LIETUVIŲ AKIU GYDYTOJAS
25 metų patyrimas.
Tel.: Yards 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

GRADINSKAS

YRA IŠ KO PASIRINKTI: kelios eilės TV, vokiški aparatai, pilnos lentynos radijų.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St. Frontier 6-1998
Pardavimas - Taisymas. Sekmad. uždaryta

MOVING

Apraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. LITUANICA Avenue
Tel.: FRONTier 6-1882

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai - Pilna aprauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA.
1490 kil. AM. 102-7 FM.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. - Seštadienį nuo 8 iki 9:30 val. ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakarniškos: pirmadieniais 7 v. v. Tel.: HEMlock 4-2413
7159 SO. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO 29, ILL.

tuvių visuomeninėje dirvoje. Po to išsiriškiavusi ilga eilė automobilių su palydovais patraukė per miestą kapinių linkui.

Kapinėse prie duobės sustoję gausus palydovų skaičius. Laidojimo direktorius p. Ridiškas įprastu mandagumu su tvarkė visą laidotuvių eigą ir pasakė tinkamą kalbą.

Graudū buvo skirtis su daugiamėčiu geru kaimynu, o kai kuriems palydovams su artimu giminaičiu. Juo labiau graudū buvo skirtis su mylimu gyvenimo draugu - vyru jo žmonai Konstancijai Radišauskienei.

Radišauskas atvyko iš Lietuvos į JAV 1911 metais ir apsiėmė miesto dalyje, Northsideje, kur išgyveno iki pat savo mirties. Nuo pat pirmųjų čia atvykimo dienų išjūngė j lietuvišką veiklą. Tais laikais šioje miesto dalyje visokiausiu lietuviškų organizacijų apsciai klestėjo ir naujų tebesitvėrė.

Jonas Radišauskas išjūngė j Pirmyn Chora (tada vadina mą L. S. S. Choru) ir prisidėjo prie Dramos Ratelio, kurs tada daug vaidino ir dainavo. Negana to, prisijūngė prie pašalinių draugijų, prie Vaidylių Brolijos ir kitų, ir kada 1928 metais vedė Konstanciją Budrytę, jiedu abudu gvyai veikė įvairiose organizacijose bei dramose rateliuose, kaip geri vaidintojai.

Jono Radišausko sveikata pašljo per anksti. Prieš daug jau metų dėl silpnos sveikatos jis nustojo dirbimo, bet jis kartu buvo ir laimingas, turėdamas nepaprasto jutrumo ir ištvėrimumo žmoga Konstanciją, kuri dirbdama siuvelykoje, pelnė sau ir savo mylimam vyru pragyvenimą. Ir ji nesigaili savo pastangų, tik siejosi jono netekusi. Jos sesutė M. Jakubauskienė ir broliai Mielis ir Vytautas Budriai padeda jai pergyventi skaudų liūdesį. Nors ir pati p. Jakubauskienė dar nėra laisva nuo savo liūdesio ir grandžių prisiminimų, prieš metus laiko pati savo vyrą Stasį Jakubauską palydėjusi j Liet. Tautines Kapines.

Su liūdinčia p. M. Radišauskiene gyvena jos brolis Vytautas, kurs sesutei suteikia daug suraminimo.

Vytautas Budrys atvyko į JAV kaip ir kiti tremtiniai. Iš profesijos yra mokytojas, Lietuvių mokytojas, be to, yra muzikas pianistas, malonaus būdo ir draugiškas vyras. Tarnybą turi Natural History (Fields) muziejuje.

Antros laidotuvės buvo Besie Radžiūnienės, kuri tą pačią dieną irgi buvo palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Radžiūnai taipgi visą laiką gyveno Northsideje, buvo plačiai žinomi ir savo laiku daug dirbė lietuviškoje veikloje. Velionės vyras Petras Radžiūnas mirė jau prieš 9 metus. Northsideje per dažnai laidotuvės. K. Cepukas

OMAHA, NEBR.

Prabėgoms svarbesnieji įvykiai ilgai nerašyta. Taigi, kad ateities tyrinėtojas, ties Omaha sustojus, būtų ryškiau, čia bent patys faktai sužymėta:

Choras, grįžęs po Dainų šventės (beje, 2 choristai - M. Morkuvienė ir dr. J. Petrikonis - gavo pagarbos lapus, mat, išdavinę po 25 metus), čia pat repetavo ir atliko programą Pavergtųjų Tautų savaitės programoje.

Susituokė: 1) rugpjūčio 26 d. Silvija Rakauskaitė ir Robert Seewald. 2) rugsėjo 9 d. Irena Šarkaitė ir Herald Matz.

Rugsėjo 23 d. įvyko Ramovėnų iniciatyva, jaunųjų talentų vakaras. Dalyvavo: Vytenis Bukšyns (akordeonas), Vida Misiūnaitė (piano, akordeonas), Arūnas Misiūnas (akordeonas),

Aldona Agurkytė ir Danguolė Antanelytė (baletas), Petras Jonyka (trompetas), Kristina Jonykaitė (piano) ir Ona Damaite (piano).

Rugpjūčio 12 d. Omahoje įvyko Amerikos muzikų draugijos ruošiamas akordeonų festivalis. Dalyvavo 6 valstybių net 900 varžovų. Lietuvių dalyvavo (ir laimėjo prizus) šie: Vida ir Arūnas Misiūnai, Vytenis Bukšyns, Aldona Agurkytė ir Ant. Ivaškevičius.

Spalio 15 d. vietos bendruomenės valdyba suorganizavo įdomų bazarą. Pelno gauta \$939. Pelnas skiriamas choro dirigentui išlaikymui. Kor.

A. a. T. Guzulaitienė

Po sunkios ir ilgios ligos mirė T. Guzulaitienė lapkričio 12 d. j Omahą, Nebr., atvyko 1955 m. iš Venecuelos, kurią tremties kelyje pasiekė 1948 m. Teresė Miliauskaitė-Guzulaitienė gimė 1899.12.31. Kurpių km., Kaupiškių visc. Velionė 12 metų dirbo pašto ir telegrafo žinyboje ir už ypatingus nuopelnus anksti išsitaravo pensiją. Buvo aktyvi šaulė.

A. a. T. Guzulaitienės vyras, Juozas, yra savanoris-kūrėjas ir Vyties Kryžiaus kavalerius (už sumanumą ir drąsą kovose prieš bolševikus Panevėžio-Daugpilio fronte). Abudu sūnūs yra studentai: Vytautas lanko universitetą Denveryje, Colo., o Rymanas - Omahos universitetą. R. Guzulaitis veikia skautuos, chore ir yra Omahos Liet. Stud. valdyboje kaip vice-pirm.

Kai Guzulaičių šeima atvyko j Omahą, Nebr., apsigyveno netoliese (per sodą kitapus gatvėtakio). Būdavo, laikrodžio tikslumu girdžių žingsnius. Tai a. a. Teresė ir Juozas Guzulaičiai jau beėmė j pamaldas tremtiniais, j bendruomenės susirinkimus ar kitus lietuviškus parengimus. Vėly pavasarj a. a. Teresė susirgo. Pora kartų j ligoninė. Operacija. Po to j namus sunkiai ir ilgai mirties laukimo kančiais. Naktimis švituriaivo švičselė, bet lapkričio 12 d. vakarą, kai grįžom iš miesto, lange jau buvo tamsu. Tai žinia, kad mirė, baigė tremtj toli-toli nuo numylėtojo ir vis pasvajojamojo gimtojo krašto.

Išėkis svetingoje ir garbinčioje ir tremtiniais draugiškoje Amerikos žemėje!

Beje, mirusios, be bendruomenės, gedi ypač patys artimieji: seserys M. Akromienė ir Ag. Drazdienė Omahoje ir Ona Alyta Lietuvoje, be to, brolis Jonas Popeka, žinomas ilgametis vietos SLA kuopos pirmininkas. J. Cns.

ST. PETERSBURG, FLA.

Amerikos Lietuvių Klubu susirinkimas

Amerikos Lietuvių Klubas šaukia susirinkimą šj sekmadienį, gruodžio 3 dieną 2 val. po pietų pas Chester V. Bohenna, 13107 Boca Ciega Ave., Modiera Beach, Fla. Bus daug svarbių dalykų. Kviečiame svečius ir visus klubo narius atsilankyti. Nesenai iš šiaurės grįžo p. Emma šeštokienė ir parvežė daug grybų, žada klubiečius grybais pavaišinti. Neptūnas

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Sutaupė 10 gyvybių

Per ilgąjį Padėkos savaitgalį, nuo trečiadienio 6 val. vak. iki anksčio pirmadienio ryto JAV automobiliai užmušė 432 žmones, visą dešimtį mažiau, negu pernai per tą savaitgalį. Iliinojū užmušta "mažiausiai" - 13. Iš jų aštuoni Cook apskrityje, būtent trys Chicago mieste ir penki priemiestuose. Viso 1961 metais Cook apskrityje iki šiol trafikone-laimėse žuvo 448 žmonės.

Negavo sniego pamatyti

Jei iki ketvirtadienio nakties Chicagoje nepasnyti, tai apie 1,400 jaunų delegatų čia vykstantčiame 4-H kongrese turės išsikirstyti ir išvažinėti namo visai nepamale sniego. Tų delegatų tarpe daug yra iš Havajų ir Portorikos, kur žmonės sniegą mačo tik televizijoje. Tik viena delegatė, Lila Ann Woods, 18, iš Palmer, Alias-kos, nenorėjo Chicagoje matyti sniego. Jos tėvai pardavė savo 160 akrų farmą ir išsikėlė j miestą, nes pagal Lilos pasakojimą, ten yra tik trys mėnesiniai augalams augti, ir rugsėjo pradžioje jau pradeda pašalti, o sniego per kiaurą žiemą yra vidutiniškai iki trijų pėdų storumo.

Ivažiavo j CTA autobuą

Dvylika žmonių buvo sužeisti ir 33 lengviau sukrėsti pirmadienį, kai Mrs. Florence Dumelle, 50, Albany ir Lawrence gatvių kampe įvažiavo j CTA autobuą, ir po susitrenkimo jos automobilis atsimušė j namą, o autobusas - j lempos stulpą. Iš sužeistųjų tik 3 pasiliko ligoninėje. Mrs. Dumelle turės atsakyti trafikol teisme.

Suspendavo tinginių brigados formą

Komisisionierius Johnson suspendavo neribotam laikui Elex Puccillo, miesto gatvių taisymo darbininkų grupės formą po to, kai Chicago American reporteris dviem atvejais pristatė foto nuotraukas, rodančias, kaip darbo metu miesto darbininkai remontuoja savo automobilius, plauna ir valo savo boso Puccillo automobilį, o kiti "ilsisi" savo liuksusiniuose automobiliuose.

John F. Eudeikis

Laidotuvių Direktorius
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga

4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. California Avenue
Telefonai: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

AMBULANCE DIENA IR NAKTI

Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: Commodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: Yards 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS

718 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

PETRAS BIELIUNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

se sėdėdami. Miesto darbu departamentas turėsias nuspręsti, ar kelti "civil service" bylą formamui ir šešiams jo grupės darbininkams.

LIETUVIŲ APRAUDOS AGENTŪRA

Įsteigta 1924 m.
K. J. MACKE & CO.
2549 W. 71st Street.
Tel. PR 6-3140.

Apraudžiam namus, baldus, prekes, tavernas, automobilius ir kitus įvairius vertingus daiktus; asmeniškai atsakomybė ir gvybė. Reikalui esant, apraudros mokėsiūs galėtume paskirstyti net 7 mėnesiams.

Kviečiame pasinaudoti mūsų ilgu metų patyrimu apraudros reikaluose.

GUŽAUSKU

BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS

(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

LOVEIKIS

Telegrama į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 So. Halsted St. Yards 7-7308

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71 Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

Trys moderniškos koplyčios
Aikštė automobiliams statyti

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8661

John F. Eudeikis

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga

4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. California Avenue
Telefonai: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

AMBULANCE DIENA IR NAKTI

Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

GEORGE F. RUDMIN

Grįžo Dr. Grigaitis

Pirmadienio vakarą 6 valandą išklyvė iš Ney Yorko grįžo ALT sekretorius Dr. P. Grigaitis, kurs praėjusį ketvirtadienį buvo tenai išskridęs dalyvauti Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto metinėje sesijoje.

Sesijos posėdžiai įvyko Baltic Freedom House ir tęsėsi dvi dienas — šeštadienį nuo 10 val. ryto iki pavakarės ir sekmadienį nuo 10 val. iki 2 val. popiet. Šeštadienį vakare tuo pačioje vietoje įvyko se-

sijos dalyvių ir svečių susipažinimo pobūvis.

Posėdžiuose buvo išklaudyta VLIKO Vykdomosios Tarybos pirmininko p. Glemžos ir Valdybos narių pranešimai, po kurių įvyko ilgos diskusijos ir, joms pasibaigus išrinkta nauja Vliko valdyba.

Vliko pirmininku vėl išrinktas Dr. Antanas Trimakas, vicepirmininku Juozas Audėnas ir sekretoriumi Jonas Stiklorius.

Penktadienį Dr. Grigaitis apilankė SLA Cetra. Sekmadienio vakare Dr. Grigaitis buvo svečiuose pas J. Pakalkas Brooklynne, kur buvo surengtas jaukus priėmimas J. Glemžai.

Išbando skiepus nuo vėžio

Chicagoje vykstančioje Radiologijos draugijos konferencijoje svečias iš Švedijos, Dr. Elis Berven, pranešė, kad ten jau kelinti metai kaip daromi eksperimentai su skiepais nuo vėžio. Tie skiepai gaminami iš serumo, paimamo iš arklių, kurie buvo apkrėsti vėžio celiniais. Švedų skiepai esą skirtingi nuo krebiozono skiepu, kuriuos prieš keletą metų išrado Dr. Steven Durovio ir dabar Jungt. Valstybių sveikatos departamentas išbando.

Stambi žuvis Trafiko teisme

Antradienį prieš Trafiko teismo vyr. teisėją Alfonse F. Wells turėjo stoti Joseph (Ruffy) Lisandrello, 58, kurs buvo sučiuptas lapkr. 6 d. už gautus nuo 1958 metų 37 trafiko nusikaltimus. Jis iki šiol buvo laisvas už 7,400 užstatą. Lisandrello yra dėdė nusikaltėlių sindikato šulo Franko (Karšto Šunies) Lisandrello, žymaus miesto šiaurinės dalies gengsterio.

Meras Daley įsakė Sinai Koshers namą nugriauti

Sinai Koshers dirbtuvės jau iškeltos iš Bridgeporto, savininkai dešras kitur gamina, bet Halsted gatvėje yra dar pasilikęs tas senas Koshers namas, kuris dar ir šiandien kenkia gyventojams ir daro gėdą visam Bridgeportui.

Atsakomingi miesto pareigūniai buvo įsakę apdegti namą sutaisyti, bet iki šio meto jis netaisomas. Paskutiniai mėnesiniai įvairūs valkatos išlaidos į

Australijoje gimusi dainininkė Joan Sutherland laiko gėtes, kurios jai buvo įteiktos po debiuto Metropolitan Operoje. Ji dainavo "Lucia de Lammermoor" operoje, sukeldama didžiausią entuziazmą, ir buvo iššaukta keturiolika kartų.

vidų, susikurdavo ugnį ir triukšmą keldavo. Praeitą vasarą net gaisrą name buvo sukėlę. Vakarais būdavo pavojinga preiti pro namą, nes valkatos praėjęs ne tik aplėsdavo, bet ir sumušdavo. Tie valkatos sumušė atsargon išėjus Amerikos kariuomenės karininką Bielskį.

Visa eilė žmonių mane įspėjo, patarė nesikisti į šį reikalą, bet aš manau, kad kiekvieno žmogaus pareiga kovoti už geresnę savo apylinkės tvarką. Einu pas politikierius, savivaldybės atstovus, policininkus ir aldermanus. Aiškinu jiems kylančias blygybes ir prašau jas taisyti. Kai žodžio neužtenka, tai rašau pareigūnams laiškus. Už šį darbą net mano kaimynai mane kritikavo, o vienas nusigyvenęs senas daktarėlis kaimynams mane net bloferiu išvadino. Jis, matyt, nežino, kad jo lankytojai man pasakojo nuomonę apie mane. Nemanau, kad jam bus malonu su manim susitikti, neturės drašos tiesiai į akis pažiūrėti.

Bet nežiūrint į kitų pasakojimus, mes vis vien kreipėmės į atsakingus pareigūnus. Ir štai kokią laišką gavau iš paties Chicago mero Daley:

— Praėjusį šeštadienį L. A. M. Klubas, Muzikologijos archyvuui talkinantis, buvo surengęs Čiurlionio 50 metų mirties minėjimą. Paskaitas skaitė prof. Vl. Jakubėnas apie Čiurlionį kaip muziką, o Pov. Gaucys skaitė apie Čiurlionį kaip dailininką. Paskaitas ir Motiekaitis atliko Č. muzikos gabalėlius. (Plačiau bus šeštadienį kultūriniam priede). Minėjimas buvo Jaunimo Centre Čiurlionio Galerijos salėje.

— Šį šeštadienį, gruodžio 2 d. 6 v.v. Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Centre atidaroma dail. Vandos Balukienės dailės paroda.

— W. M. Chase - Cekanauskas, Vilniaus krašto lietuvis, gyvenęs Hartforde, Conn., iš senų laikų žinomas kaip Vilniaus vadavimo akcijos vadovas JAV-bėse, iš savo rinkinių paskolino Br. Kvikliui, rašančiam trijų tomų veikalą apie Lietuvos vietoves, daug įdomios iliustracinės medžiagos, ypač liečiančios lietuvių mokymą Vilniaus krašte lenkų okupacijos metais. Ji panaudota nušviesti švietimo faktams lenkų laikais.

— Pensylvanijos valstybės universiteto bibliotekoje Filadelfijoje yra sukaupta daug lietuvištinų turtų, ypač senų knygų, laikraščių bei žurnalų, liečiančių Lietuvos praeitį. Čia yra laikomi ir prieš dešimtą metų universiteto perimti ir iš Sveicarijos atgabenti garsūs A. A. Lietuvos atstovo dr. J. Šaulio rinkiniai. Be kitų darbuotojų, čia dirba žinomas mūsų literatūros profesorius dr. V. Maciūnas, suteikęs galimybę pasinaudoti vertingomis knygomis eilei lietuvių kultūrininkų, rašančių darbus apie Lietuvą. Iš čia daug medžiagos gavo ir Br. Kviklys, rašęs knygą apie Lietuvos vietoves, kurią "Mūsų Lietuvos" vardu trifuose tomuose leidžia ir renka prenumeratas jo leidimui patikrinti Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapocius.

Šis laiškas parodo, kad meras Daley nėra biurokratas. Jis nori, kad Chicago būtų švaresnė ir gražesnė. Iš nutarimų matyti, kad miesto meras yra pasiryžęs imtis visų priemonių tam lauzni pašalinti. Esame tikri, kad jam pavyks tai padaryti.

Visi jam būsimie dėkingi ir su juo bendradarbiausime.

Teodoras J. Kučinskas

TRUMPAI

— VLIKO Vykdomosios Tarybos pirmininkas p. J. Glemža penktadienį atvyksta į Chicago, o šeštadienio vakare Lietuvių Auditorijoje pasakys svarbią kalbą apie Lietuvos išlaisvinimą.

— Antano Skėmos dramoms "Živilė" antras veiksmas bus pastatytas gruodžio 2 d. (šeštadienį) 8 val. vak. Jaunimo Centre įvykstančiame tragiškai žuvusių Antano Skėmos, Jurgio Jaks-Tyrio, Juditos Audėnaitės minėjime - akademijoje. Pastatyme dalyvauja dramos aktorė Irena Nivinskaitė, Algimantas Dikinis, Vytautas Juodka, Juozas Kelečius ir Juozas Raudonis.

— Praėjusį šeštadienį L. A. M. Klubas, Muzikologijos archyvuui talkinantis, buvo surengęs Čiurlionio 50 metų mirties minėjimą. Paskaitas skaitė prof. Vl. Jakubėnas apie Čiurlionį kaip muziką, o Pov. Gaucys skaitė apie Čiurlionį kaip dailininką. Paskaitas ir Motiekaitis atliko Č. muzikos gabalėlius. (Plačiau bus šeštadienį kultūriniam priede). Minėjimas buvo Jaunimo Centre Čiurlionio Galerijos salėje.

— Šį šeštadienį, gruodžio 2 d. 6 v.v. Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Centre atidaroma dail. Vandos Balukienės dailės paroda.

— W. M. Chase - Cekanauskas, Vilniaus krašto lietuvis, gyvenęs Hartforde, Conn., iš senų laikų žinomas kaip Vilniaus vadavimo akcijos vadovas JAV-bėse, iš savo rinkinių paskolino Br. Kvikliui, rašančiam trijų tomų veikalą apie Lietuvos vietoves, daug įdomios iliustracinės medžiagos, ypač liečiančios lietuvių mokymą Vilniaus krašte lenkų okupacijos metais. Ji panaudota nušviesti švietimo faktams lenkų laikais.

— Pensylvanijos valstybės universiteto bibliotekoje Filadelfijoje yra sukaupta daug lietuvištinų turtų, ypač senų knygų, laikraščių bei žurnalų, liečiančių Lietuvos praeitį. Čia yra laikomi ir prieš dešimtą metų universiteto perimti ir iš Sveicarijos atgabenti garsūs A. A. Lietuvos atstovo dr. J. Šaulio rinkiniai. Be kitų darbuotojų, čia dirba žinomas mūsų literatūros profesorius dr. V. Maciūnas, suteikęs galimybę pasinaudoti vertingomis knygomis eilei lietuvių kultūrininkų, rašančių darbus apie Lietuvą. Iš čia daug medžiagos gavo ir Br. Kviklys, rašęs knygą apie Lietuvos vietoves, kurią "Mūsų Lietuvos" vardu trifuose tomuose leidžia ir renka prenumeratas jo leidimui patikrinti Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapocius.

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REIKALINGI ATSTOVAI
Vyrai ir moterys dirbti visą arba dalį laiko užrašinėjančios gynybės, ligos ir kitokias apraudas seniausioje ir tvčiausioje Amerikos lietuvių fraterneleje organizacijoje — SLA.
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
Garbingas darbas ir geras atlyginimas. Kreipkitės į įgaliotinį Chicagoje: J. MACIUKAS-MACKE, 2549 W. 71 St. — Tel.: PR 6-3140.

HELP WANTED — FEMALE

Reikia Darbininkių

REIKALINGA MOTERIS mokanti lietuviškai ir truputį angliskai, padėti prie bendro namų ruošos darbo, turi mylėti vaikus. Privatūs kambarys ir vonia. Chicagoas priemiesty, geros sąlygos. CA 5-4982.

OPISUI
REIKALINGA MERGINA
Reikia mokėti rašyti mašinėle, mokėti knygvėdyba ir kitus ofiso darbus.
Kreipitis
TOWN OF LAKE BAKERY
4622 So. Marshfield.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

NAMO PRIEŽIŪRAI reikalingas vyras - pensininkas, veitui 2 kamb. butas su šiluma, gazu ir elektra, skambinti 2-6 val. p. p. TR 3-6916.

RENTING IN GENERAL

Nuomos

LABAI GERAI NAUJIENA
Lietuvių šeimai, kuri neturėjo savo gyvenamo namo ir nori gražiai gyventi, prašome atvažiuoti pas E. Z. 54 E. 104 St., Roselande, nuo ryto iki 12-los.

NEMOKAMAI
PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI
Turime laukiančiųjų sąrašą. Greitam pataravimui skambinti
Prospect 8-2233
BELL-VARPAS
6455 So. Kedzie Ave.

ISNUOMOJAMAS 6 kamb. butas, atskiras namas. Marquette Parke. Skambinti GR 6-5939.

6 KAMBARIAI BE BALDŲ
naujai išdėžyti, karštas vanduo, šildymas gazu pečiaus, uždaras porėjus, garazas, privatus įėjimas, vaikai virš 12 metų o. k., antras aukštas.
2534 W. 45 Pl.
Tel. LA 3-3752
\$80 per mėnesį.

ISNUOMOJAMI 4 kamb. su dušu, karštie vandeniui, naujai atremontuoti, galimas gazo šildymas. Sešt. ir sekm. Visą dieną darbo dienomis po 6 val. vak. 953 W. 34th Pl. — YA 7-2546.

RENDUOJAMAS 6 kambarių didelis ūkas su visais patogumais
3821 Archer Avenue.
Susitarimui skambinti nuo 9 val. ryto iki 2 val. po pietų YA 7-4634.

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai
A. ABALL ROOFING CO.

Itaisau lietaus vandeniu nutęktą vamzdžius, varinius ir lydinio nerūdijamo metalo. Nereikia dazyti. Dengiu naujus stogus, taisau, nudęgutuoju senus. Išvalau ir apcentuoju kaminius. Dažau iš lauko namus, vandens vamzdžius, karnizus, langus, bokštėlius.

Kainos žemiausios, įvertinimas veltul. Esame pilnai aprausti.
Atdari visą laiką.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

NEBRANGIAI TAISSOME
alyvos, gazo, anglų furnasus, stokerius ir visas šildymo sistemas. Kainos žemiausios.
Darbas garantuotas.
ALEKSANDRAS GERULIS
3625 West 64th Place
Reliance 5-2541.

HEATING CONTRACTORS
Istatome šiltu oru pučiamus pečius, vandens boilerius, oro vėsinčius, ir skardos darbai (sheet metal works)

JUOZAS ZEMAITIS
ir VICTOR SKADE, ST 8-9272
CICERO HEATING AND SHEET METAL
2431 So. Kedzie Ave., Chicago 23, Ill.
Tel. 277-1442. Res. OL 6-0412

GREIT, SAŽININGAI IR GARANTUOTAI įrengia naujus ir perstato senus įvairių rūšių geso, alyvos ir anglių pečius namams apšildyti. Itaisome boilerius, vandens nutękėjimo rymas ir kt. darbus
VIKDO HEATING CO.,
4444 So. Western Ave.
D. Zukauskas, Virginia 7-3447,
V. Stupys, Olympic 2-2017.

STOGAI — KAMINAI
Mes tai atliekame geriausiai: nemokamai apskaičiuojame žemiausiomis kainomis visame mieste. Sutrarkome gulsčius ir išambius stogus, pataisome ir atnaujiname juos. Išvalome kaminius, atstatome ir atliekame tuckpointing.
Darbas garantuotas, viskas bus, kaip nauja. Pilnai aprausta.
Galima pasirinkti laiką.
ABALL ROOFING CO.
3925 W. Roosevelt Rd.
LA 1-6921.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos ilgiems terminais ir žemais nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.
Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

MARQUETTE PARKO CENTRE

TIKESITE PAMATE puiku 15 metu 5 kamb. mūro namą už \$14,400.
STAI NAUJAS 5 1/2 kamb. mūras, 1 1/2 vonios, moderni statyba, \$18,900.
DIDELIS 6 KAMB. mūras, naujas gazo šild., platus sklypas. \$20,000.
IR VEL 4 METU puikus 4 1/2 kamb. mūras, platus sklypas, prie parko, \$19,200.
2 BUTU MURAS ir 3 kamb. sauninė, rūsiai, arti mokyklų, \$28,700.
1 1/2 AUKSTO mūras, naujas gazo šildymas, švarūs du butai, \$24,800.
BLIZGA KAMP. STIKLAS, 1 1/2 aukšto, 6 metu mūras, garazas, \$25,800.
PAJAMŲ BUNGALOV 7 ir 3 kambarių butai, naujas gazo šildymas, \$17,400.
GERAM SPECIALISTUI 2-ju Butu medinis, platus sklypas, \$12,800.

NAUJA ISTAIGA DIRBA KASDIEN

K. VALDIS REAL ESTATE
2815 W. 71st Street — RE 7-7200 ar RE 7-8534

MORINIS visai naujas 2-ju aukštų po 7 kamb., galimos 4-rios nuomos. Gage Parke. \$38,500.
MORINIS 2x5, aukšta pastogė, 72 ir California, \$31,000.
MORINIS 2x6, aukšta pastogė, 67 ir Maplewood, \$31,000.
MORINIS 3 mieg., 6 metu, 72 ir Spaulding, \$19,950.
MEDINIS 5 kamb., naujas šildymas, 37 1/2 pėdų lotas, \$12,200.
MORINIS naujas, 3 mieg., šalia mūsų istaigos, \$22,000.
MORINIS 6 kamb., 10 metu, 55 ir Kedzie rajone, \$18,500.
MORINIS 2x6 naujas, ant 40 p. loto, 2 šildymai gazu, Gage Parke, tik \$41,500.
MEDINIS 5 kamb., mažas, įmokėjimas, Gage Parke tik \$8,000.
MORINIS 2 aukštai — 4-ios nuomos, šalia mūsų istaigos, \$36,000.

A. KAIRYS REAL ESTATE

2501 W. 69th Street
Tel. 436-5151

NEPRALEISKITE PROGOS! Šiaurinėje Chicagoje, netoli Pulaski, taverna su restoranu ir 3 butu namas. Labai geras biznis. 2 mašinių mūr. garazas. Savininkas sutinka duoti antrą paskolą.

MAISTO KRAUTUVĖ, 2x4 ir 1x6. Mūr. 2 aukštų namas Brighton Pk. 2 auto mūr. garazas. \$38,000.

6 BUTAI po 4 kamb., mūr. 2 aukštų prie 85-os ir Ashland. Alum. langai. Nauja elektra. \$615 mėn. pajamų. \$59,000.

ISDERETA KAINA Marquette Pk. 6 kamb. mūr. modernizuotas bungalov. Kilimai. Nauja gazo šiluma. \$19,500.

GERAME PREKYBOS centras restoranas su naujais įrengimais. \$11,000. Savininkas sutinka mainyti į namą Marquette Pk.

ANT 50 PĖDŲ sklypo 6 m. 5 1/2 kamb. mūr. bungalov. Kilimai. Įrengtas rūsys. \$21,500.

BLEVELE 5 1/2 kamb. 2 metu mūr. prie 95-os ir Roberts. 130x130 pėdų sklypas. Įrengtas rūsys. \$19,900.

MODERNISKAS 2 butų 6 metu mūr. namas Beverly Woods. Arti mokyklų ir prekybos centro. 35 pėdų sklypas. Nebrangus. Būtinai pasiteiraukite!

ARTI MOKYKLŲ Gage Pk. geras 20 metų 5 kamb. mūr. bungalov. \$18,500.

PRIE MARQUETTE PARKO
1 1/2 AUKSTO MEDINIS, 5-2-3 kamb., 30 pėdų sklypas, naujas gazo šild., potvynio apsauga, pilna kaina \$16,900.

7 BUTU, 4 ir 5 kamb., originalus, naujas šild., aukštos pajamos, arti 67th ir Maplewood, prieinama kaina.

9 BUTU, 4 metu senumo, alyvos "radiant" šiluma, puiki vietovė, nužeminta kaina.

6 KAMB. MEDINIS, naujas šild., plyt. vonia ir virtuvė, 30 pėdų sklypas, garazas, kaina \$16,400.

Turime daug kitų gerų pirkinių: rezidencijų ir apartamentinių namų. Be jokio išpareigojimo skambinkite arba dar geriau atvažiuokite ir pamatykite.

DRAUDIMO AGENTŪRA
PATARNAUJAME VISAIŠ DRAUDIMO RETKALAIŠ
J. Bacevičius

BELL-VARPAS
REAL ESTATE
General Insurance — Notary Public
6455 So. KEDZIE AVENUE
Prospect 8-2233

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS
JOS VISAD RAŠO TEISYBĖ

PERKAME, pardudome, malnome įvairaus dydžio namus visur. Partipiname paskola, visokeriopą apdraudą, veiklia notariatas.

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 West 59th St.
Prospect 8-5454

MEDINIS 2x4, švarūs ir šviesūs kamb., moderni virtuvė, cementiniai pamatai, garazas, įmokėti užtektų \$3,500. Tuojau galima užimti 1 butą. Brighton Parke.

MORINIS, 5 butai prie Jaunimo Centro, tvirtas mūras, geros pajamos, graži vieta, nebrangus.

MORINIS 4 butai, taverna ir du ofisai, ant Western Marquette Parke. Nebūtų paskolos išlaidų.

ŠIMAITIS
Realty, Notary Public, Insurance
2737 W. 43rd St. CL 4-2390
4936 W. 15th St., Cicero
OL 6-4980.

NEPRALEISKITE GERA PROGA
63rd ir S. Whipple puikus 2 po 5 1/2 kamb. mūr. 2 kamb. rūsį, potvynio kontrolė, garazas, \$29,500.

59th ir California 25 x 125 pėdų sklypas. \$3,800.

A. NORKUS REAL ESTATE
2405 West 51st St. WA 5-5030

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— WEDNES, NOVEMBER 29, 1961

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS

5 1/4% MOKAME UZ
BONU TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalines valdžios agentūras

Kas du mėnesius duodamos vis naujas dovanos taupytojams.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 SO. 49th St., Cicero 50, Ill.
JUOZAS F. GRIBAUSKAS, sekretorius.
Tel. Blshop 2-1397.

NEW LIFE DELICATESSEN

Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.

3146 SO. HALSTED STREET
Victory 2-7666.
Jonas Grinius, savininkas

Siuntinių išsiuntimas

ir pigus siuntiniams medžiagų pasirinkimas, pavyzdžiui, 6 vyr. kostiumams medžiaga tik \$33, o su išsiuntimu \$68.50 Čia viską rasite, kas tik siuntiniams reikalinga. Galite ir prie atneštų siuntinių dapsipirkti įvairių prekių žemesnėmis kainomis, kaip kur kitur. Taip pat galite pasiūsti įvairių medžiagų ir kitų prekių, vaistų bei maisto produktų iš Anglijos ir iš Danijos. EXPRESS GIFT PARCEL CO., ir Liusės suknelių krautuvė, 3305 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., LA 3-2021. Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:00 ryto iki 9:00 vak. Kitomis dienomis 9:00 — 6:00. Liusės Kavaliauskienė. (Sk.)

NAUJIENOS — tai geriausia dovana Kalėdoms

Užsakykite NAUJIENAS savo tėveliams, giminėms ir artimiesiems. Užsakykite iš dabar, kad gautų idomų ir didelių švenčių numerį, ir kad vėliau juos kasdien lankytų išties meta.

Metams NAUJIENOS Chicagoje kainuoja \$15.00, kituose JAV miestuose ir Kanadoje \$13.00, o užsieniuose \$16.00.

P pinigų siųskite tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILLINOIS.

4 1/4% DABAR MOKAME VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

Indėliai apdrausti iki \$10,000.00
Duodame paskolas už namus, nuo vienerių iki dvidešimties metų lengvais mėnesiniais išmokėjimais.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO, ILL.
LAfayette 3-9248
Sekretorius CHARLES ZEKAS

Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 4:30 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta

PIRMOJI NAUJIENA

Gautos rašomos mašinos visokių dydžių, su lietuvių ir kitų kalbų raidynais, kurios tinka pasiūsti į Lietuvą.
Tokių mašinų U. S. A. rinkoje dar nebuvo.
Reikalaukite prospektų ir kitų informacijų.

J. KARVELIO PREKYBOS NAMAI
3322 SO. HALSTED ST. CHICAGO 8, ILL.
Telefonas YA 7-0677